ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V CELJU

Zasavski TEDNIK

Izdaja »Zasavski tednik« v Trbovljah. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Stane Suštar. — Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik«, Trbovlje I. Trg revolucije 28. — Telefon 80-191. — Račun pri Komunalni banki Trbovlje 600-714-1-146 — List izhaja vsako sredo — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din, mesečna 40 din. Cena izvoda v kolportaži 10 din. — Tiska tiskarna Časopisnega podjetja »Delo« v Ljubljani.— Rokopisi ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak ponedeljek se ne vračajo.

Štev. 19 TRBOVLJE, 13. maja 1959 Cena 10 din Leto XII

Dogodek tedna

V sredo je bil v Beogradu zaključen razširjeni plenum zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki je na podlagi referata generalnega sekretarja SZDLJ tovariša Edvarda Kardelja »Problemi socialistične politike na vasi« obravnaval problematiko razvoja našega kmetijstva. V tej obsežni razpravi o problemih povojnega kmetijstva v Jugoslaviji pravi tovariš Kardelj, da je v zadnjih letih dosegla naša kmetijska proizvodnja prve velike uspehe. To velja zlasti za zadnji dve leti. Od 1955–1958, razen v letu 1956, je bila naša kmetijska proizvodnja znatno nad povojnim desetletnim povprečjem.

V socialistični družbi mora iti tudi kmetijstvo

po socialistični poti

Edvard Kardelj je v začetku uvodnega referata govoril o doseženih uspehih v zadnjih letih na področju pospeševanja kmetijske proizvodnje in glede izpolnjevanja nalog na področju socialistične preobrazbe vasi. To dvoje je enoten problem in kompleksna naloga. Cilj naše socialistične politike na vasi je eden in nezamenljiv: preobrazba kmetijstva v smeri ustanavljanja velikih socialističnih proizvajalnih enot sposobnih, da organizirajo — na podlagi sodobne tehnike in znanstvenih dosežkov — družbeni proces dela ob postopnem podružabljanju zemlje. Samo tako je moč — izkušnje na svetu to dan na dan potrjujejo — povečati kmetijsko proizvodnjo in zboljšati življenjske pogoje delovnih ljudi. In samo tako je moč dokončno rešiti veliko večino kmečkega prebivalstva revščine in zaostalosti in mu odpreti perspektivo kulturnega življenja, ki se ne bo več razločevalo od mestnega.

Generalni sekretar je v nadaljevanju referata dejal:

»V svoji praksi na področju socialistične preobrazbe vasi imamo pred očmi dvojni neposredni cilj: da dosežemo gospodarski uspeh, to se pravi večjo proizvodnjo in večjo storilnost, kakor tudi da ohranimo in okrepimo dejansko politično podporo kmečkih množic socialističnim silam, drugače povedano, da zagotovimo politično stabilnost na vasi. To drugo je tesno povezano z materialnim in družbenim položajem kmetov. Ta položaj pa je moč zboljšati samo z bistvenim povečanjem delovne storilnosti v kmetijski proizvodnji. Mi lahko torej računamo s podporo in nadaljnjo iniciativno aktivizacijo kmetov samo v tistih oblikah socialističnih ekonomskih odnosov na vasi, ki bodo privedle do večje delovne storilnosti in rodile ugodnejše materialne sadove.

OD ORANJA...

Iz tega sledi, da ne moremo in ne smemo pa tudi da ni treba sprejeti takšnih instrumentov družbeno ekonomske preobrazbe na vasi, ki vodijo k stagnaciji pa tudi k zmanjšanju delovne storilnosti in s tem tudi k pasivizaciji ali celo odvračanju kmetov od socialističnih sil, čeprav bi stalinistični učbenik takšne metode razglašali za nespremenljivo dogmo socializma, za neogibno fazo v razvoju sleherne dežele na poti v socializem in podobno.

Kadar gre za vprašanje socialistične preobrazbe vasi, moramo kmetu jasno povedati, zakaj gre, kakšne so perspektive in kakšne so njegove možnosti, potem pa naj se sam opredeli po svoji koristi, seveda s predpostavko, da je ta korist v skladu s skupno družbeno koristjo. Socialistična skupnost mu bo pri tem pomagala, tako da bo uporabljala vsa sredstva, ki jih ima na razpolago za njegovo pravilno usmerjanje, ne sme pa se zatekati k nasilnemu spreminjanju lastninskih odnosov na vasi in tudi ne k ustvarjanju ali umetnemu vzdrževanju ekonomskih odnosov, ki nimajo svoje samostojne notranje moči, da bi se obdržali. To ne pomeni, da se odpovedujemo intervenciji socialistične države na vasi. Nasprotno: socialistična država je pomemben in nujno potreben činitelj v usmerjanju in spodbujanju družbeno ekonomskih gibanj, kakor tudi v zagotavljanju neoviranega socialističnega razvoja. Toda intervencija socialistične države je lahko tudi tu učinkovita samo na tleh zdravih, samostojnega življenja sposobnih ekonomskih odnosov.«

Edvard Kardelj je nato dejal, da je socialistična praksa na vasi še zelo mlada. Praktično se sestoji samo iz izkušenj Sovjetske zveze. Toda ta praksa je bila sad specifičnih razmer, v katerih se je razvijala prva dežela socializma. Čisto navadno kopiranje teh izkušenj v povsem novih razmerah, v novem času bi gotovo privedlo do negativnih rezultatov. Nadalje je referent govoril o ustvarjalni, kritični uporabi marksizma, ki prakso s socialističnih pozicij kritično presoja v njenem gibanju. Referat je obširno govoril tudi o tem, zakaj ne moremo mehanično prenašati metod socialistične akcije. Jasno in prodorno je odgovoril tudi tujim kritikom. Navedel je nekatera zgovorna dejstva s področja razvoja socialističnega kmetijstva. Praksa bo izrekla zanesljivo sodbo.

DO MLAČVE...

STOP-PRAVKAR PRISPELO

● Letošnji pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« je tako po udeležbi kakor tudi po organizaciji prekosil vse dosedanje. Na startu je bilo 5.000 članov različnih ekip. Vse tekmovalce je pozdravil član IK ZKS tov. Vlado Krivic, ki je bil sekretar partijske organizacije v okupirani Ljubljani prav takrat, ko je okupator obdal Ljubljano z bodečo žico, povečal število bunkerjev in namestil še druge ovire. Po njegovem govoru se je začel veličasten pohod. Na slavnostni tribuni na Trgu revolucije so bili zbrani tudi predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko, član CK ZKS Matija Maček, sekretar OK ZKS Beograd Antunović, predsednik OLO Beograd Djurica Jojkić, predsednik OLO Ljubljana dr. Marijan Dermastia, generala Vujoč in Lokovšek in drugi. Kip »Ilegalca« si je letos priborila moška ekipa ZB Danilo Kumar iz Ljubljane. Tekmovalci so si v borbi za naslov najpožrtvovalnejše ekipe začeli nabirati točke že takoj v začetku pohoda in so zato tudi prejeli to pomembno trofejo.

● V enem tednu so se v občinski dvorani v Trbovljah zvrstile kar tri kvalitetne glasbene prireditve. Že v sredo so nastopili gojenci trboveljske glasbene šole z »Večerom popularnih melodij«. V soboto je bil v isti izvedbi na sporedu »Deset solistov — 20 popevk«. Dvorana je bila nabito polna, izvajalci pa so morali svoje pesmi večkrat ponavljati. Končno so v nedeljo dopoldne nastopili še gojenci glasbenih šol v okraju Ljubljana, in sicer iz Polja, Viča, Rakeka, Ljubljane-Center, Šiške, Trbovelj in Zagorja v reviji pihal in trobil. Pred nastopom je izvajalce pozdravil predsednik Sveta za kulturo pri občinskem LO Trbovlje Stane Suštar. Vse tri glasbene prireditve so lepo uspele. — Repriza popevk bo danes, 13. maja, ob 19. uri, zopet v občinski dvorani.

● V Penku pri Brestanici so imeli v nedeljo slovesnost v počastitev spomina na pokrajinsko konferenco komunistov pred 18 leti, ki jo je vodil pokojni Slavko Šlander. Slavnostni govor je imel tov. Karel Šterban.

● AMD Videm-Krško se z vso vnemo pripravlja na mednarodne speedway dirke, kjer bo sodelovalo sedem najboljših jugoslovanskih vozačev. Dirke bodo na stadionu »Matije Gubca« v nedeljo, 17. t. m. ob 15. uri.

Ker bodo zaradi težav odpadle speedway dirke za prvenstvo Jugoslavije, pričakujejo organizatorji v nedeljo še večje število gledalcev, kot so prvotno pričakovali. Druge mednarodne speedway dirke v letošnjem letu bodo v Vidmu-Krškem avgusta.

● V ponedeljek je gostovala v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah ljubljanska Opera. Pred polno dvorano je uprizorila »Seviljskega brivca«.

● Nekdanjega preko sto let starega Rudniškega magazina, ki je bil prvotno hlev, pozneje pa prva nemška šola v Trbovljah, ni več. Pred dnevi so ga do temeljev porušili.

● Zdravstvena razstava v foyerju Delavskega doma v Trbovljah je naletela na veliko zanimanje. Domačini jo pridno obiskujejo.

VREME

ZA ČAS OD 15. DO 24. MAJA

Prevladovalo bo pretežno jasno, poletno vreme. Krajevne nevihte se pričakujejo sredi maja in morda še okrog 21. maja.

V.M.

Novo v Trbovljah

Družbeni plan občine Trbovlje predvideva, da se bo družbeni bruto produkt povečal za 62%. Vrednost proizvodnje in storitev pa bo znašala 350 milijonov din. V tej vsoti in količini pa ni upoštevana dejavnost drugih gradbenih podjetij, ki grade na območju trboveljske občine.

Splošno gradbeno podjetje »Zasavje« v Trbovljah, ki se je letos 1. januarja združilo z gradbenim odsekom Rudnika Trbovlje — Hrastnik, bo letošnje leto svojo dejavnost močno razširilo. To podjetje ima pred seboj lepše perspektive, saj je njegov namen, da sčasoma zajame vso gradbeno dejavnost na področju občine, perspektivno pa bo gradilo še drugje. Delovnih moči za dela, za katera je podjetje sklenilo pogodbe, je dovolj. Nekaj težav dela še pomanjkanje tehničnega kadra, vendar bo tudi to vprašanje v bližnji bodočnosti rešeno.

Pred gradbenim podjetjem »Zasavje« stoje letos zelo velike naloge. Dovršiti mora stanovanjske bloke STT pri Ličarju, stanovanjski blok zadružnih investitorjev pri Gimnaziji, skončati Industrijsko kovinsko šolo na Toplovškem ter Industrijsko rudarsko šolo na Volbenku. V načrtu je nadalje gradnja stanovanjskega bloka za Rudnik. Prav tako je podpisana pogodba za gradnjo osemletne osnovne šole na Plevčakovem hribu, predvidena je regulacija Trboveljščice ter gradnja Tovarne zidakov pri trboveljski Elektrarni, razen adaptacije in še drugo, katera dela predstavljajo vrednost 350 milijonov din. Treba bo krepko poprijeti za delo, da bo gradbeno podjetje svoje obveze izpolnilo.

Za vsa ta dela je bilo potrebno najetje večjega števila delovne sile, od katere bo tudi po sezoni ostalo v kraju preko 50%, ker bodo zanjo tudi preko zime pripravili delo. Za prenočišče delavcev in za prehrano je poskrbljeno, enako za delavce podjetja »Zasavje«, ki delajo pri investicijskih delih v Elektrarni Trbovlje.

Pred upravo gradbenega podjetja pa stoji še velika naloga, namreč zagotoviti mu potrebna skladišča, ki naj bi bila v neposredni bližini uprave podjetja, kar pa je glede na sedanje prilike v kraju neizvedljivo in bo treba skladišča graditi na sektorju v neposredni bližini Strojnega mizarstva in Avtovozništva.

Naloge gradbenega podjetja »Zasavje« v letošnjem letu so obsežne, vendar ne neizvedljive.

ar.

S KONFERENCE ZK V TOVARNI »DJURO SALAJ«

ODKRIT OBRAČUN

Četrtkove konference Zveze komunistov v Tovarni celuloze in papirja »Djuro Salaj« v Vidmu-Krškem sta se razen delegatov in ostalih gostov udeležila tudi predsednik OLO Novo mesto tov. Niko Belopavlovič in org. sekretar OK ZKS ing. Jože Legan. Poročilo o delu Zveze komunistov v zadnjem obdobju je imel dosedanji sekretar tovarniškega komiteja tov. Marijan Špan.

Tako referat kakor tudi razprava sta bila zelo odkrita. Čeravno se imajo komunisti tovarne celuloze s čim pohvaliti, je bila njihova pozornost na konferenci obrnjena predvsem k slabostim, v želji, da bi se jim v prihodnjem delu izognili in tako ustvarili pogoje za še večje uspehe. Konferenca je posvetila precej pozornosti tudi ideološkopolitični vzgoji komunistov, kar bo v bodoče ena izmed najvažnejših nalog Zveze komunistov v tovarni. Še nadalje pa bo izstopala skrb za povečanje delovne storilnosti ob doslednem uvajanju nagrajevanja po učinku, smotrnem zaposlovanju delovne sile in s tem v zvezi dobri organizaciji dela.

V razpravi je med drugimi sodeloval tudi tov. Niko Belopavlovič, ki je podčrtal nalogo, da organizacija ZK komunistom privzgaja idejno jasen in moralno neoporečen lik, kakršen je v preteklosti premagoval vse težave.

Komunisti tovarne celuloze so izvolili z delegata na IV. kongresu ZKS delavca, tovariša Maksa Čuriča.

fr.

Potujoči kino se uveljavlja

Te dni, ko je potujoči kino občine Sevnica predvajal po okoliških krajih film »Grof Monte Cristo«, so bili ljudje kar zadovoljni in so polnoštevilno obiskovali filmske predstave, ki so prinesle tudi lepo vstopnino. — Potujoči kino obiskuje Blanco, Bučko, Tržišče, Studenec, Boštanj, Šentjanž in Loko pri Zidanem mostu. — V mesecu aprilu so v počastitev 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije predvajali tudi 15 dokumentarnih filmov, ki si jih je ogledalo preko dva tisoč ljudi.

SPREHOD PO SVETU

Vzhod in Zahod v Ženevi

V ponedeljek, 11. maja, so se v Ženevi sestali zunanji ministri štirih velesil na konferenci, ki naj pripravi teren za kasnejši sestanek šefov vlad. Nihče si ne upa prerokovati, kaj bo ta konferenca prinesla Evropi in človeštvu, vendar je na svetu veliko ljudi, ki sodijo, da že samo pripravljenost na razgovore vzbuja upanje, da se bodo spori okrog evropske varnosti in nemškega ter berlinskeoa problema začeli spreminjati iz žarišč hladne vojne v tisti vprašanja, pri katerih reševanju bo moč najti skupni imenovalec za vsa glavna sporna vprašanja v odnosih med Vzhodom in Zahodom.

Ker smo v zadnjih mesecih nekajkrat pisali o pripravah za sestanek predstavnikov Vzhoda in Zahoda, se bomo tokrat omejili predvsem na kratko obrazložitev, kako je prišlo do sestanka in na najpomembnejša stališča, s katerimi bodo velesile nastopile v Ženevi.

Novembra lani je Hruščev napovedal, da bo Sovjetska zveza prepustila Vzhodni Nemčiji svoje okupacijsko področje v Berlinu ter pozval zahodne sile, naj se umaknejo iz Zahodnega Berlina, ki naj postane svobodno mesto. Od tedaj so na Zahodu in Vzhodu veliko razpravljali o Nemčiji in o Berlinu, pa tudi o evropski varnosti. Privlekli so iz arhivov stare načrte o ureditvi teh spornih vprašanj (na Zahodu načrte o svobodnih volitvah v obeh Nemčijah, o sestavi skupne vlade, ki naj odloči, h kateremu bloku bo združena Nemčija pristopila; na Vzhodu o konfederaciji dveh nemških držav, o vključitvi izvenblokovske Nemčije v evropski varnostni sistem, o katerem govori načrt Rapackega itd.) in začeli so razpravo, med katero se je napadom, protinapadom in obdolžitvam pridružilo tudi nekaj treznih izjav: Poglejmo, kaj je danes moč storiti, odvrzimo vse, kar je čas prerasel in poiščimo sporazum, ki bo zadovoljil vse zainteresirane strani.

Tej razpravi je prispeval precejšen delež britanski ministrski predsednik Mac Millan, ki je še tedaj, ko so vladni krogi na Zahodu trdili, da s Sovjetsko zvezo ni moč razpravljati, odpotoval v Moskvo in tam ugotovil, da so pogajanja — ne samo v Berlinu, marveč o vsej Nemčiji in še o drugih evropskih problemih — možna in nujna. MacMillan je potlej pridobil za pogajanja še Eisenhowerja in De Gaulla, medtem ko se je Adenauer bolj zavzemal za nadaljevanje »politike s pozicij sile.« Hruščev je predlagal sestanek šefov vlad, Eisenhower in De Gaulle pa se s tem nista strinjala, in končno so našli kompromisno formulo: sklicali so sestanek ministrov, ik naj bi mu sledila konferenca na najvišji ravni.

Potlej so začeli pripravljati in vsklajevati svoje predloge. V tem obdobju se je zlasti v Veliki Britaniji uveljavilo mnenje, da sovjetski pogledi na nemški problem temelje na dejstvih, ki jih Zahod ne sme več zanikati, in da morajo zahodne države odstopiti od svojih starih stališč, če hočejo doseči sporazum. Tudi v ZDA so se nekoliko »zmehčali«, vendar niso sprejeli vseh britanskih pobud. Medtem ko je Francija — zaradi svojih posebnih interesov v zahodnem svetu — s precejšnjo rezervo spremljala to akcijo za sporazum, pa Zahodna Nemčija, ki bo obenem z Vzhodno Nemčijo poslala na konferenco svoje opazovalce, ni pokazala niti najmanjšega znaka, da bo opustila svoja kruta stališča.

Zadnje dni aprila so se v Parizu sestali zunanji ministri ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije, v Varšavi pa zunanji ministri držav Varšavskega pakta. Na teh sestankih so dokončno določili stališča, s katerimi bodo nastopili v Ženevi. Prevladuje prepričanje, da bo sovjetski minister najprej zahteval razpravo v Berlinu, potlej pa o mirovni pogodbi z vsako Nemčijo posebej in o takšnem evropskem varnostnem sistemu, ki bi nemški agresivnosti zvezal roke. Zahod pa bo nastopil z vsemi problemi hkrati. Britanci so sprva nasprotovali takemu početju, in ko so se umaknili pritisku svojih zaveznikov, so si pridržali pravico, da začno razpravo o posameznih vprašanjih, če se bo izkazalo, da pri razpravi o splošnih problemih ni moč doseči napredka. Zahodne velesile sodijo, da sedanjega stanja v Berlinu ne kaže spreminjati, če pa bo Sovjetska zveza prepustila svoj del Berlina Vzhodni Nemčiji, bi morali poklicati v Berlin Komisijo OZN, ki naj bo posredovala med zahodnimi okupacijskimi organi in vzhodnonemško vlado. Tako Zahodu ne bi bilo treba vzdrževati stikov z Vzhodno Nemčijo, vendar Britanci izjavljajo, da dolgo ne bo mogoče zanikati obstoja vzhodnonemške države. Zahodne velesile so tudi sklenile, da bodo premestile volitve od začetka na konec svojega načrta o združitvi Nemčije, se pravi združevanje naj bi bilo proces, povezan z izgradnjo varnostnega sistema, ki naj bi se končal z volitvami in ustanovitvijo skupne vlade. V Ženevi naj bi ustanovili komite štirih velesil, ki naj bi se ukvarjal z ustanovitvijo evropskega varnostnega sistema, in vsenemški komite, v katerem bi bili predstavniki obeh Nemčij, ki naj bi se ukvarjali z združitvijo.

Čeprav so se stališča Vzhoda in Zahoda nekoliko približala, vendar so nasprotja še ogromna. Če bodo zunanji ministri v Ženevi še bolj približali svoja stališča, se pravi, če bodo čez prepad, ki jih ločuje, postavili vsaj brv, če že ne mostu, bo konferenca uspela.

Napredek v kvaliteti

Zagorska konfekcijska tovarna »Sava« je mlado podjetje. Zato ne bo napak, da posredujemo našim bralcem nekaj značilnosti iz te gospodarske organizacije, kajti včasih spričo velikih problemov v večjih kolektivih ne najdemo časa niti prostora, da bi opisali dobre in slabe strani manjših podjetij, ki pa so ravno tako pomemben del našega gospodarstva.

Zaprosili smo tehničnega vodjo te tovarne, tov. Jožeta Mirtiča da nam je odgovoril na nekaj vprašanj, ki jih objavljamo:

1. Povejte, prosim, kolikšen proizvodni načrt ste si zadali za leto 1959?

Ta je večji od lanskoletnega, po bruto produkt za 19%, če pa upoštevamo še poceni tev surovin za predelavo v konfekciji za leto 1959 za 10%, znaša realno povečanje načrta 27%. Lani je bil postavljen bruto produkt za 240,000.000 din in je bil presežen za 18%, letos pa je predviden plan bruto produkta 320,000.000 din, kar je za 9% od lanskoletnega plana.

Vendar naj omenim, da je bila lani na tržišču velika konjukturа, ki je terjala povečanje proizvodnje, ki smo jo pri nas izvedli z nadurnim delom. Potemtakem lahko trdim, da je letošnji proizvodni načrt zelo visok, ki bo terjal maksimalne napore, predvsem pa smotrnejšo organizacijo dela, večjo prizadevnost delavk na delovnih mestih, prilagajanje trgu in podobno. Za letošnji proizvodni načrt pa je značilno, da ni povečan na osnovi večjega števila zaposlenih, marveč na povečanju produktivnosti dela.

2. Katero najvažnejšo nalogo ste si zadali, ko ste prevzeli mesto tehničnega vodje?

Sodil sem, da je najvažnejše poiskati vse možne organizacijske oblike, pa tudi tehnološke, s čimer bi se dvignila produktivnost in proizvodnja. Zato pa je treba najti in povezati vse, tudi najmanjše elemente v proizvodnji, ki so objektivnega ali subjektivnega značaja. Dejal sem že, da za dvig proizvodnje, kvalitete in produktivnosti ni vselej potrebno le povečano število zaposlenih, večja proizvodna sredstva, marveč da je to odvisno od smotrnega izkoriščanja proizvodnih kapacitet z osvajanjem najučinkovitejših tehnoloških procesov, od boljše organizacije dela, pravilne proizvodne discipline, točne kontrole in evidence, od pravilnih medsebojnih odnosov, od pravilnega nagrajevanja in od sistematične vzgoje delavcev. Za vse je potrebno daljše razdobje in predvsem pomoč vseh zaposlenih v podjetju, kajti le na ta način bo moč opraviti vse naloge. Uspehi pri našem delu so že vidni in upam, da ni bojazni, da se naša konfekcijska tovarna ne bi uvrstila med najboljša tovrstna podjetja.

3. Ali je dosednji tehnični kader kos svojim neposrednim nalogam in kaj bi moral pridobiti za nadaljnjo strokovnost?

Na to vprašanje ni lahko odgovoriti. Menim, da je kader problem mnogih podjetij, in tudi pri nas ni drugače. Naša tovarna dela komaj pet let in si v tem času ni mogla vzgojiti lastnega tehničnega kadra. Nekoliko pa je vplivalo tudi odhajanje ljudi iz podjetja; največkrat so odšle najboljše delavke zaradi družinskih ali drugih razmer.

Glede vodilnega strokovnega kadra pa menim, da mu manjka novih socialističnih oblik dela v proizvodnji. Danes je premalo biti samo dober strokovnjak v proizvodnji, ki utegne takšno strokovnjaštvo slabo vplivati na uspehe v proizvodnji, posebno še, v kolikor si strokovno delo povezano z organizacijo dela, z vodenjem proizvodnje in odnosov do proizvajalcev.

Sedanji strokovni kader v podjetju je strokovno dovolj sposoben; toda to ni dovolj: potrebna mu bo še vzgoja.

4. Ali je tovarna »Sava« v zadnjem razdobju zboljšala kvaliteto svojih izdelkov. Povejte kateri izdelki se najbolj uveljavljajo med potrošniki?

Mislim, da naj na to vprašanje odgovore potrošniki, kajti moja sodba ni utegnila biti neobjektivna. Vsekakor pa smo dosegli napredek v kvaliteti naših izdelkov; za to gre priznanje celotnemu kolektivu. Izdelujemo blago, ki ga proizvajajo mnoge tovarne, ki imajo že tradicijo in ki se zelo naglo prilagajajo potrebam potrošnikov, mi pa delamo v kraju, ki je nekako odtrgan od središč, kjer se čutijo vplivi novih smeri v konfekciji. Pri nas še ne proučujemo dovolj sistematično potrebe in želje tržišča, to pa je eden izmed bistvenih momentov za uspešno uveljavljanje in prodajo naših izdelkov.

5. Bi hoteli povedati, kakšne so možnosti za razširitev tovarne?

Nujno bo rekonstruirati naš strojni park. Žal moram povedati, da ima naše podjetje najbolj izrabljen strojni park, kar je podobnih podjetij v deželi. Potrebovali bi nekoliko brzošivalnih strojev, specialke, kot so: luknjičarko in gumbničarko in naprave za likanje. Elaborat za rekonstrukcijo je že narejen, vendar za zdaj ni še nič rešenega. Zategadelj moram odločno in jasno povedati tole: naše podjetje zaposluje skoro same ženske, znano pa je, da ima občina precejšnje težave z zaposlovanjem žensk. Mi pa potrebujemo naravnost minimalna sredstva za rekonstrukcijo, zato je nujno, da se vsi odgovorni činitelji resno pomenijo o perspektivi tovarne, kajti le na ta način bo naše delo smotrnejše in kvalitetnejše.

7. Kakšni so odnosi med upravo, tehničnim osebjem in kolektivom?

Za uspehe na kateremkoli področju, posebno še v industriji, je potrebno disciplinirano izvrševati naloge in s skupnimi prizadevanji težiti k napredku. Vsakršni osebni interesi ali nezdravo podiranje in rušenje enotnosti in samovolja lahko zelo slabo vpliva na celotni uspeh podjetja. V delu z ljudmi je treba odkrito reševati vse probleme, kajti vsakršen drugačen način lahko zgolj škoduje odnosom v podjetju. Za takšno delo pa je treba ljudi vzgajati, da bodo razumeli objektivno kritiko.

8. Na kakšnih temeljih je vaš osnutek tarifnega pravilnika?

Pri sestavi osnutka tarifnega pravilnika je bilo mnogo dela, morda bi ga bilo treba še več, da bi bil pravilnik pač pozitiven in resničen regulator socialističnih odnosov v podjetju. Sprejeli smo stališče sindikatov, naj temelji slehernо povišanje tarifnih postavk na večji produktivnosti. Ko smo začeli sestavljati tarifni pravilnik, smo vzeli za podlago lanskoletni obračun dohodka. Značilno je, da smo pri nas opustili norme in prehajamo na nagrajevanje po enoti proizvoda. Ta način bolj stimulira delavca in mu omogoči večji zaslužek. Doslej smo imeli norme. Realne norme je bilo težko postaviti, zato je pač prišlo pogosto do dviganja. Ker pa so to ljudje vedeli, so svoje sile vlagali le do neke meje, ker se jim norma ni mogla spremeniti. Zdaj, ko smo se odločili za nagrajevanje po enoti proizvoda, ni več te bojazni. Pri vrednotenju enote proizvoda smo vzeli za osnovo staro normo, povečano za 12%, ker smo bili mnenja, da je povečanje produktivnosti za 12% realno. S takim načinom nagrajevanja se bodo dejansko sprostile vse sile, ki so doslej zavirale večjo produktivnost.

M. V.

IZ SEVNICE V NEW YORK

Začeli so tako rekoč iz nič. Deset jih je bilo junija pred 14. leti, danes jih je več kot sto. Neznani so bili, zdaj pa je kvaliteta njihovega »obdelanega lesa« ponesla njihovo ime po vsej domovini in daleč na tuje. Mizarska produktivna zadruga v Sevnici sodi med prve tovarne specialnega, luksuznega pohištva v Jugoslaviji. Težko bi našteli, kaj vse izdelujejo. Vsako naročilo se razlikuje od drugega. V vsakega vložijo sevniški mizarji nov košček svojega znanja.

Letos so v sevniški mizarski produktivni zadrugi izdelali 700 kosov različnega reprezentančnega pohištva. V New York so poslali okoli sto specialnih francoskih komod, drugi izdelki so našli odjemalce v Stockholmu na Švedskem, v Švici in še v nekaterih tujih državah, seveda pa tudi v domovini. Med večjimi deli, ki jih bodo v bližnji bodočnosti opravili, omenjajo opravo prostorov Zvezne industrijske zbornice v Beogradu in upravnega poslopja rudnika lignita v Velenju.

Sevniški mizarski kolektiv si je v teh letih pridobil obilo izkušenj. Večina mizarjev že najmanj deset let stoji za stroji v tem podjetju. Mladih mizarjev od vsega začetka še ne morejo vzgajati sami, ker zato nimajo potrebnih prostorov, kjer bi lahko nemoteno prodrli v vse skrivnosti mizarskega poklica. Zato pa obilneje prihajajo v tovarno pravkar izučeni delavci iz bogatega mizarskega zaledja krog in krog Sevnice.

Nasploh sodi pomanjkanje prostorov v mizarski produktivni zadrugi med enega izmed najbolj perečih problemov. Ko bi imeli več življenjskega prostora, bi po zanimanju, ki vlada za njihove izdelke, proizvodnjo zlahka še povečali. Zato imajo že nekaj časa velike želje: razširiti delovne in skladiščne prostore ter urediti potrebne sanitarne naprave.

USPEŠEN MESEC SENOVSKIH RUDARJEV

Slišimo, da zaloge v senovskem rudniku pohajajo, da zaradi tega zmanjšuje svojo proizvodnjo. Kako je z vsem tem v letošnjem letu?

»Aprila so senovski rudarji nakopali največ premoga v zadnjih štirih mesecih«, nam je povedal direktor rudnika inž. Koželj. »Tako so proizvodni plan prekoračili za okoli 8 odstotkov. Marca so v 26 delovnih dneh nakopali 19.250 ton premoga, aprila pa v 25 delovnih dneh 20.750 ton.«

Po letnem proizvodnem načrtu bodo senovski rudarji nakopali do konca leta 225.000 ton premoga.

Po dosedanjih ugotovitvah bodo sedanje jamske odkope lahko še izkoriščali 25 do 30 let. Lani je Geološki zavod iz Ljubljane opravil nove preglede okoli Senovega, z njimi pa bi bilo treba nadaljevati tudi letos, preden preidejo na globinska vrtanja. Sam rudnik opravlja jamska raziskovanja. Doslej so ugotovili ponekod premajhne zaloge premoga, tako da se ne izplača začeti z eksploatacijo, na drugih področjih pa sploh niso ničesar našli.

Zaradi zmanjšanja proizvodnje je rudnik znižal število zaposlenih za okoli 40.

Senovskemu rudniku dela še vedno velike preglavice občutno število bolezenskih in neupravičenih izostankov. Bolezenski in neupravičeni izostanki se povečajo zlasti takrat, ko imajo okoliški delavci doma različna kmečka dela. Na rudniku so

TEME

razpravljali že o vseh mogočih ukrepih, ki naj bi omilili ta kritično stanje. V »glavni sezoni« poraste število teh izostankov skupaj z bolniškimi preko 10 odstotkov vseh zaposlenih, a posebnih uspehov še niso dosegli.

ZAVOD ZA OBRTNO DEJAVNOST V TRBOVLJAH

Vedno večji problem nastaja na področju občine Trbovlje, kako zaposliti mlada dekleta, ki jih je v kraju razpoložljivih preko 160. Zaposliti na Rudniku ženske delovne moči v večji meri, je težavno ali pa sploh nemogoče, ker je to obrat, ki zahteva predvsem fizično krepke ljudi. Nekaj podobnega je v trboveljski Cementarni in Strojni tovarni, kjer iščejo tudi te največ moško delovno silo. Krajevna podjetja, v prvi vrsti »Mehanika«, nadalje »Metalija«, »Elektro-Standard«, Strojno mizarstvo in Komunala so že zaposlili precejšnje število mladih deklet, starih nad 15 let. Toda teh deklet je v velikem kraju, kot so Trbovlje, vedno več. Enoletna gospodinjska šola v Trbovljah je bila razpuščena, toda triletna gospodinjska šola, o kateri so v Trbovljah že precej govorili in še razpravljajo, pa bo, kakor kaže, ostala menda samo na papirju. Precej mladih deklet bo v jeseni zaposlila trboveljska Elektrarna, ko bo dogradila tovarno za opeko, ki jo bodo izdelovali iz pepela oz. odpadnega materiala izpod kurišč elektrarniških kotlov.

Občinski ljudski odbor je že večkrat razpravljal, kako rešiti problem zaposlitve ženske delovne sile, zlasti pa mladih deklet.

POGLED NA BRESTANICO

Signali

Hrastniški rudarji izpolnili obljubo

Ne samo izvršili, marveč tudi visoko prekoračili so hrastniški rudarji sprejeto delovno obvezo. V počastitev 40-letnice KPJ so sklenili, da bodo razen svoje redne proizvodnje do 1. maja nakopali še 5.000 ton premoga. To obvezo so visoko prekoračili, in sicer so do delavskega praznika mimo redne produkcije pridobili v jami še dodatnih 17.700 ton premoga, k čemer jim moramo čestitati.

150 let rudnika Krmelj

V Krmelju so se že začeli pripravljati na 150-letni jubilej obstoja tamkajšnega rudnika. Imenovan je poseben pripravljalni odbor za izvedbo jubilejnih slovesnosti. glavna proslava bo dne 3. julija t.l., na dan, ko bodo imeli slovenski rudarji svoj praznik. Uvod v to bodo še druge prireditve, ki se bodo zvrstile v dneh od 28. junija do 5. julija, tako na primer nastopi s kulturnim sporedom, na katerih bo sodelovala domača rudarska godba na pihala s koncertom, in še drugi.

Ob tej zgodovinski slovesnosti nameravajo izdati brošuro s kroniko krmeljskega rudnika. Razen kulturnih prireditev pa bodo v drugem delu tega zgodovinskega praznika odprli Zdravstveni dom. Da olepšajo zunanje lice Krmelja, bodo odstranil vse ruševine, ki so v kraju ostale še od okupacijskih časov, nadalje bodo pri bazenu uredili igrišče.

Posebnost ob praznovanju 150-letnice krmeljskega rudnika bo razstava, ki bo prikazala delovanje rudnika, tako na primer z raznimi grafikoni in še drugim materialom za razdobje od leta 1809 do leta 1959.

Pripravljalni odbor ima kajpak polne roke dela in bo treba pošteno zavihati rokave, da bodo zamišljen načrt izvedli. Mnogo bo lepa izvedba te zgodovinske slovesnosti odvisna od dobre volje vseh. Pripravljalnemu odboru bo treba pomagati, saj predstavlja rudnik Krmelj pomemno gospodarsko vejo na Dolenjskem.

Televizija v Hrastniku in Trbovljah

Vse do predkratkega ni bilo ne v Trbovljah ne v Hrastniku mogoče sprejemati televizijskih oddaj. Ko pa so nekaj dni pred 1. majem na Kumu vgradili majhno televizijsko relejno postajo (ki je samo začasna in bodo tamkaj montirali močnejšo), je pa sprejem televizijskih programov kar zadovoljiv. Razen treh televizijskih sprejemnikov, teh aparatov v dolini ni bilo, pač pa na planinskih postojankah (na Kumu, Partizanskem vrhu in Zasavski gori). V Hrastniku je sindikalna podružnica rudarjev pred kratkim dobila televizijski sprejemnik; prav tako v Trbovljah. Že ta mesec bodo televizijski sprejemnik montirali v klubskih prostorih »Svobode II« v Zg. Trbovljah. Če bo šlo vse po sreči, bodo omenjeni klubski prostori urejeni do 1. junija — občinskega praznika v Trbovljah. — Slišali smo, da bodo v najkrajšem času dobili televizijski aparat v bifeju ŠD »Rudarja« v Trbovljah, naročili pa ga nadalje namerava gostišče Ameršek, ki ga od 1. maja t. l. dalje vodi tov. Mirko Šribar.

Tudi trboveljski rudarji uspešni

V počastitev 40. obletnice ustanovitev KPJ so tudi trboveljski rudarji napravili delovne obveze. Obvezali so se, da bodo do 1. maja nakopali 5.000 ton premoga nad redno proizvodnjo. Jamski obrat Trbovlje je to svojo obljubo izpolnil. Prav tako je deloval delovni kolektiv dnevnega kopa Dobrna-Neža izpolnil svojo delovno obvezo ter nakopal 800 ton premoga nad planom do 1. maja. Obrat SRD rudnika pa je sklenil, da bo v počastitev jubileja KPJ napravil do 1. maja 200 novih jamskih vozičkov, izdelal pa jih je 220. Razen tega je obrat SRD namesto 200 m naredil še 260 m verig za jamske verižne transporterje. — Izpolnjene oziroma prekoračene obveze trboveljskih rudarjev in profesionistov so zelo lep delovni uspeh.

V Radečah ena, v Hrastniku dve

V organizaciji stanovanjskih skupnosti so v občini Hrastnik napredovali že toliko, da delajo že bolj konkretno. Tako je iniciativni odbor stanovanjske skupnosti iz Radeč odpotoval v Ljubljano, kjer si je ogledal poslovanje stanovanjske zadruge za Bežigradom. V okviru stanovanjske skupnosti v Radečah bo delovala tudi javna kopalnica. Tamkaj bo delovala samo ena stanovanjska skupnost, v Hrastniku pa dve. Pripravljajo že konkretni delovni program in pričakujejo, da bodo stanovanjske skupnosti na področju občine Hrastnik v teku poletja organizirane. — Razveseljivo je, da se je rešitev tega vprašanja le premaknila z mrtve točke.

ČLOVEK-ČLOVEKU

Na zdravje, dragi potnik!

V soboto sva s kolegom potovala z večernim vlakom iz Vidma-Krškega proti Trbovljam. Zašla sva v vagon, ki je bil prava smatišnica na kolesih. Ljudje okoli naju, oboroženi s pletenkami in nahrbtniki, so pozabili na red in čistočo. Nekdo je izdatno pljuval po tleh, drugi je »praznil« vsebino svojega želodca pol čez okno, pol v vagon. Najbolj pijani je silil zdaj v enega, zdaj v drugega potnika. Komaj sva pričakovala sprevodnika, upala sva, da bo napravil red. Res je prišel in stopil k najbližji pletenki: »Je kaj notri?... »Torej, na zdravje«. In je šluknil.

Kdaj bodo nekateri redki sprevodniki začeli v večji meri skrbeti za red in dostojnost na vlaku?

LUČI TRBOVELJ

Na večer pred prvim majem ob 7. uri zvečer so zagorele luči na novo montirani cestni električni razsvetljavi od Sušnika do Delavskega doma. Električni tok je ob tej priliki vključil v novi transformatorski postaji (TRP) pri Lukmarju predsednik občinskega ljudskega odbora Trbovlje tovariš Martin Gosak, ki je čestital zastopnikom podjetja Elektro-Trbovlje k izvršenemu instalacijskemu delu. Električno cestno razsvetljavo z modernimi živosrebrnimi svetilkami bodo v kraju — v kolikor bo občina razpolagala s potrebnimi denarnimi sredstvi — montirali tudi na cestnem sektorju od Dimnika dalje do Strojnega mizarstva v Gabrskem ter od Dimnika do trboveljskega Mestnega kopališča.

V programu je nadalje ureditev javne razsvetljave po stanovanjskih kolonijah v Trbovljah. Tako je cestna razsvetljava na primer že urejena na Dobrni in pod Ostrim vrhom, uredili pa bodo javno razsvetljavo še v naseljih Pod gozdom, na Keršičevim, na Cesti Tončke Čečeve in tudi na Golovcu.

Živosrebrne električne luči potrebujejo, kakor znano, zelo malo toka, prav tako so neobčutljive proti nihanju voltaže, bodisi proti prenizki ali previsoki napetosti, odporne so tudi proti vremenskim neprilikam, zlasti proti mrazu. — Dosedanje fluorescenčne svetilke, ki so doslej gorele na glavni trboveljski cesti, bodo montirali na stranskih cestah in ulicah v kraju.

Ureditev javne razsvetljave na glavni cesti ter v stranskih ulicah in naseljih je prijetna pridobitev za vse občane, še posebno, ko bo razsvetljava glavne ceste od železniške postaje do Zg. Trbovelj v celoti urejena. Občinski ljudski odbor bo to stalo precej denarja, zato je dolžnost vseh občanov, da to pridobitev čuvamo in pazimo, da si razni paglavci ne bodo izbirali s fračami cestnih svetilk kot tarčo.

Vsi občani še posebno toplo pozdravljamo novost, da vsaka druga cestna svetilka sedaj gori tudi po polnoči, kar je posebno dobrodošlo vsem tistim, ki se ponoči vračajo od vlaka po cesti domov ali pa ponoči po železnici odpotujejo.

Delo AMD Videm-Krško

AMD Videm-Krško se ne ukvarja le z organizacijo dirk in vzgojo dirkačev, ampak skrbi v celoti za razširitev avtomoto športa. Vso skrb je posvetilo pripravam za šoferski tečaj, ki je namenjen pripadnikom izvenarmadne vzgoje. Prvi tečaj, kjer bo 25 slušateljev, se bo začel v začetku julija, medtem ko bo drugo leto izšolalo kar 125 mladincev. Skupaj z odredom izvenarmadne vzgoje je društvo lepo uredilo kabinet, ki je že solidno opremljen.

V tednu prometa, ki se je pričel 10. maja, bodo člani društva predavali po šolah o prometnih nezgodah in njih vzrokih, razen tega pa opremili izložbeno okno z raznimi slikami o nesrečah.

Društvo bo nagradilo pet najboljših nalog pionirjev, ki so jih pisali o prometu. Razen tega bo izvedlo tudi tradicionalne pionirske tekme s skiroji v Vidmu-Krškem.

Proč s samovoljo!

Neka družina se je samovoljno vselila v izpraznjeno stanovanje v eni izmed trboveljskih kolonij. Ko je prišla komisija, da bi zaščitila zakonitost, so nekateri ljudje zagnali vik in krik, češ, ali se tako postopa z ljudmi. Spletli so zgodbico o treh rahitičnih otrokih, kletnem, vlažnem stanovanju, in še kaj. Pripovedovanje o dogodku je krožilo od ust do ust in postajalo čedalje bolj napihnjeno, dokler se ni naposled ustavilo pred resnico. Ta je razkrila, da družina ni imela nobenih razlogov za samovoljo, ker je bilo samo vprašanje dveh mesecev, da bi se ji bila izpolnila želja po primernejšem stanovanju.

Sedaj pa pustimo sentimentalnost na strani in poglejmo stvarnosti v oči! V zadnjih dveh letih je bilo v Trbovljah 47 samovoljnih vselitev. Odločb stanovanjskih organov niso spoštovali. Primeri posredovanja in vplivanja so bili čedalje pogostejši. In kam bi to privedlo, če se ne bi stanovanjski organi naposled postavili na neomajno stališče, da je treba narediti konec samovolji in nedovoljenemu vmešavanju posameznikov v njihovo delo? Samovoljnih vselitev bi bilo čedalje več, stanovanjska odločba bi postala brezpredmeten list papirja, v razdeljevanju stanovanj bi zavladal zakon močnejšega. Ljudje bi spoznali, da je dosledno spoštovanje zakonitosti v korist pravice in resnice, zato bi kaj kmalu sami zahtevali, da v stanovanjski politiki spet zavladata zakon in zavestna disciplina.

OD KOD TEŽAVE?

Zakaj je stanovanjsko vprašanje v Trbovljah zelo pereče? Komu smemo naprtiti krivdo za tako stanje? Mislim, da je resnica več kot očitna. Sami smo rasli s Trbovljami in vemo, do kam smo prišli pred vojno in kaj nam je dal novi čas. Podoba trboveljske doline se je tako hitro zgradila, kakor da bi tekmovali s časom. V povojnih letih smo zgradili več kot prej v desetletjih. Do konca lanskega leta, se pravi v borih trinajstih letih, smo zgradili 579 stanovanj in 150 stanovanjskih hišic. Letos bo skončanih nadaljnjih 250 družinskih stanovanj. In vendar imamo še vedno okrog 60 odstotkov stanovanjskega sklada dotrajanega in bi ga bilo treba raje danes kot jutri zamenjati z novim.

To je dediščina preteklosti, ki se je ne moremo otresti kar čez noč. Vsi bi želeli, da bi se zadnji Tbroveljčan preselil v lepo, svetlo stanovanje, toda — žal — vsega tistega, kar je zamudila stara družba skozi desetletja, ni mogoče nadomestiti v dobrih desetih letih, zlasti še, ker je stari in novi čas mejilo razburkano obdobje, ki je moralo rušiti, da bi na ruševinah lahko pognala nova rast.

S skupnimi močmi, prežeti z nezadržno voljo, da iz nekdaj puste doline naredimo novo naselje, dostojno novih ljudi, bomo kmalu premostili največje ovire. Tako bo tudi z reševanjem stanovanjskega problema. Kričečih primerov, ko še mnogo družin prebiva v tesnih in temačnih, zdravju škodljivih stanovanjih ne bomo odpravili s samovoljnimi vselitvami, temveč s prizadevanjem nas vseh, da bo razdeljevanje stanovanj pravično in zakonito, in s povečanimi napori za gradnjo stanovanj.

ZA OBJEKTIVNOST IN NEPRISTRANOST

Res je, da je bilo v preteklih letih nekaj primerov neobjektivnosti in pristranosti, selitev brez odločb in podobno, toda sedaj je narejena črta čez tisto, kar je bilo, da bi naredili prostor objektivnosti in nepristranosti. Nihče se več ne bo smel samovoljno seliti iz stanovanja v stanovanje, na drugi strani pa bodo stanovanjski organi poskušali biti kar najbolj pravični, kolikor je to v kraju, kjer je 60 odstotkov dotrajanih stanovanj, sploh mogoče. Pri sestavljanju prioritetnih list bo treba paziti, da bodo prišli na listo najbolj potrebni prosilci. Ne sme se več primeriti, da na prioritetni listi ni prostora za družine, ki stanujejo v nevzdržnih pogojih, medtem ko se hkrati posamezniki selijo iz primernih v še boljše stanovanje. Treba je doseči objektivnost in nepristranost tudi pri vsakem posameznem članu stanovanjskega organa- ki mora biti gluh za prišepetavanja, intervencije in podobno. Stanovanjski organi pa se pri preverjanju dejstev ne smejo omejiti samo na papir, ampak morajo kdaj pa kdaj tudi obiskati prosilce in se na licu mesta prepričati o stanju.

Vsak državljan in seve tudi funkcionar, družbene organizacije ali kdor si bodi, ima pravico dati pripombe na odločitve stanovanjskih organov, vendar morajo biti izrečene na pravem mestu in ob pravem času. Hkrati pa je treba biti tudi pripravljen, zagovarjati svoje pripombe pred javnostjo, ki naj zve, zakaj mora nekdo priti na vrh prioritetne liste in kaj mora ta ali oni prosilec še počakati. Če bomo vplivali na delo stanovanjskih organov res samo v upravičenih primerih in utemeljeno, nam tega ne bo nihče zameril.

RAJE MANJ KOT PREVEČ . . .

Prioritetne liste so poseben problem. Tudi v bodoče se bo še primerilo, da kak zares upravičeni prosilec ne bo prišel na listo. Ko je lista že razobešena, stanovanjski organ pa dodatno ugotovi, da je nekoga izpustil, je težko izločiti katerega koli prosilca, ker to povzroči razburjenje in nezaupanje. Zaradi tega bi bilo prav, da bi na listo dali raje manj prosilcev. To bi namreč omogočilo sestavljanje dodatnih list (zakon daje to možnost), na katere bi vnesli res upravičene prosilce, ki so jih prej iz kakršnih koli razlogov izpustili.

V PRIHODNJE PO ZAKONU!

V bodoče se bo enako — po zakonu — postopalo proti vsem, ki ne bodo spoštovali zakonitosti v stanovanjski politiki, pa najsi bodo razlogi za samovoljnost še tako utemeljeni. Na drugi strani pa si bodo stanovanjski organi prizadevali, da bodo poslovali objektivno in nepristransko. Oboje pa je odvisno od nas vseh.

S pomočjo pristojnih činiteljev in po prizadevanju direktorja »Mehanike«, tov. Slavka Raspotnika, so pred nedavnim prišli do sklepa, da v Trbovljah ustanove Zavod z obrtno dejavnostjo, ki bo prvotno zaposlil okrog 20 ljudi, kasneje pa se bo število zaposlenih dvignilo na 40 in s časom še na več. Novi zavod bo zaposljeval predvsem invalide in pa šibkejše ženske. V njem bodo izdelovali kartonsko embalažo (ki jo v kraju zelo veliko potrebuje podjetje »Mehanika« za razpošiljanje električnih patronskih varovalk in še v razna druga podjetja v Sloveniji) nadalje manjša tiskarska dela, pozneje pa je v načrtu tudi knjigovezница ter razširitev tiskarne. Seveda bo z ustanovitvijo

TEDNA

omenjenega zavoda z obrtno dejavnostjo le delno rešeno vprašanje zaposlitve šibkejše ženske delovne sile. Posredovalnica za delo v Trbovljah ima registriranih 170 nezaposlenih ljudi, od tega 6 moških in 164 žensk. Nekaj od teh bo mogoče zaposliti v navedenem novem podjetju, ki bodo imeli pripadajoče prejemke, istočasno pa bodo imeli možnost, da se strokovno usposobijo, kar jim bo omogočilo, da se kasneje zaposle v drugih podobnih podjetjih.

Prednost ustanovljenega novega obrtnega zavoda bo tudi v tem, da bo služil predvsem socialno ogroženim, in kar je še važno: določena dela za zavod bo mogoče opravljati doma (uvedba tako imenovanih »dunajskih delavnic«). To bo posebno prav prišlo nekaterim gospodinjam, ki morajo zaradi otrok ostati doma, mož pa ne zasluži vedno dovolj za preživljanje družine, in tako bo imelo nekaj gospodinj možnost zaslužka doma.

Odločba občinskega ljudskega odbora ter prizadevnost posredovalnice za delo, predvsem pa pobuda iniciatorja in organizatorja tov. Slavka Raspotnika, zaslužijo vse priznanje in pohvalo. Treba bo seveda še misliti in iskati možnosti, kako ustanoviti še druge podobne ustanove in podjetja, da najdemo zaposlitev za tista dekleta, ki težkih del ne morejo opravljati.. Bilo bi umestno razmišljati še o vprašanju, kako majhno tiskarno, ki je za sedaj v načrtu, pozneje razširiti, da bo lahko opravljala vsa tiskarska dela, potrebna za naš zasavski bazen. ar.

USPEH IZPOLNIL PRIČAKOVANJA

Konec aprila je priredil veliki zabavni orkester »Svobode« Zagorje prvi celovečerni koncert zabavne glasbe in popevk in se s tem predstavil še Zagorjanom, kot se je teden dni prej, kot smo že pisali, predstavil Kisovčanom in Ločanom. Nimam namena napisati kritične misli o koncertu, ker prepuščam to dolžnost strokovnjakom tovrstne glasbe, pač pa bi rad nekoliko pokramljal med drugim tudi o zabavnem življenju zagorskih občanov in o perspektivah, ki so jim dane s ponovno ustanovitvijo orkestra pri zagorskem delavsko-prosvetnem društvu. Še prej pa bi rad kljub omenjenemu povedal, da je bil amfiteater dobesedno napolnjen do zadnjega kotička, in so morali mnogi ljudje, zato, ker niso dobili prostora, oditi domov, ne da bi poslušali koncert. In da je celoten kolektiv orkestra vložil v svoje izvajanje obilo prizadevnosti, temperamentnosti in konec koncev tudi odločnosti, da zares prikaže obiskovalcem sadove večmesečnega napora. Razen starejših, že znanih članov orkestra, so se tokrat izkazali tudi mlajši izvajalci, za katere mirne vesti trdim, da jim bo prvi nastop napotilo za nadaljnje, še aktivnejše izpopolnjevanje.

Čez nekaj mesecev bo v Zagorju dograjen Delavski dom. Po večkratnem bo, bo, pa spet bo, kdaj bo in zagotovo bo, je zdaj precej realnih možnosti, da lahko postavimo piko na i. Delavskoprosvetno društvo bo moralo misliti tudi na zabavno plat svojega udejstvovanja. Zato v polni meri računa na pomoč pravkar ustanovljenega orkestra, ki naj društvu pomaga razvijati zdravo, zabavno življenje. Orkester bo lahko ne le prirejal celovečerne koncerte, pač pa bo moral pritegovati medse mnoge mlade ljudi, ki imajo veselje do zabavne glasbe in pevce ter pevke, ki imajo pogoje za sodelovanje pri orkestru. Mimo tega bo »Svoboda« začela smotrno skrbeti za popularizacijo družabnih plesov. Predvideno je, da se bo osnovala plesna šola za najmlajše, mladince in celo odrasle. Tudi tu bo lahko del orkestra nudil Svobodi vso podporo in pomoč. Prepričan sem, da bo orkester pod vodstvom prizadevnega pedagoga profesorja Milana Priteklja našel tudi sam nekatere nerazvite oblike svojega udejstvovanja in postajal tako rekoč ena izmed najdelavnejših skupin delavsko-prosvetnega društva. Skrb upravnega vodstva pa bo nuditi skupini vse materialne pogoje za pospešeno delo. Menda ni treba posebej pripovedovati, da so malone vsa glasbila, s katerimi igrajo člani orkestra, njihova lastnina, zato bo treba najti potrebna sredstva, da bi društvo kupilo društvena glasbila, še več kot jih je trenutno potrebno, kajti, kot rečeno, bi morda lahko orkester privabljal v svoje vrste vse tiste mlajše ljudi, ki bi radi sodelovali v orkestru. Konec koncev pa se nalaga orkestru tudi vzgoja publike, kajti to nad vse važno opravilo je bilo doslej pri nas zanemarjeno tudi na ostalih področjih. Če bo orkestru uspelo spoznavati ljudi z resnično ustvarjalno jazzovsko glasbo, bo vsekakor dosegel svoj namen. M. V.

OD SREDE DO SREDE

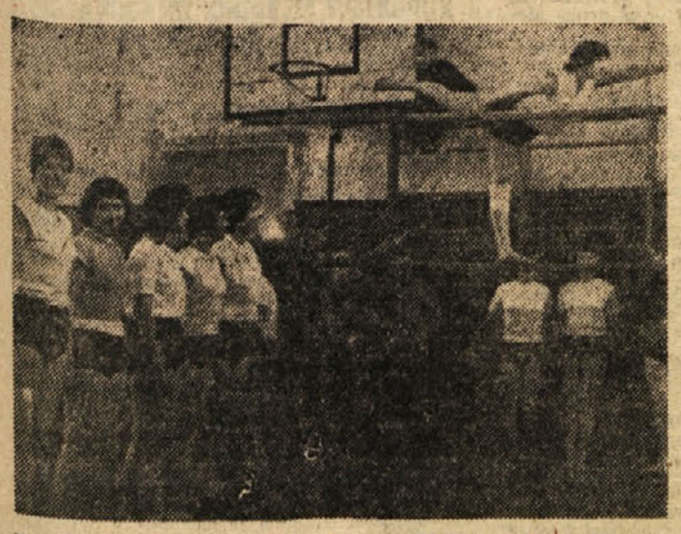

V POČASTITEV 40-LETNICE KPJ JE PRIREDILA TRBOVELJSKA GIMNAZIJCI SO TUDI TOKRAT MEDRAZREDNO TEKMOVANJE V ŠTIRIH DISCIPLINAH (PLEZANJE, DROG, PARTER IN VAJE). GIMNAZIJCI SO TUDI TOKRAT POKAZALI PRECEJ ZNANJA PA TUDI VOLJE. TAKO JE PRIREDITEV POVSEM USPELA. (FOTO: F. JUVAN)

RADIO v tem tednu

RADIO V TEM TEDNU

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.30 v radijskem dnevniku ter ob 22.00. »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 6.40. »Kmetijske nasvete« vsak delavnik ob 12.15. »Oddajo naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo« ob torkih, četrtkih in sobotah ob 14.15, ob nedeljah pa ob 12.00 in 14.15. Oddajo »Dobro jutro, dragi poslušalci« (pester glasbeni spored) pa vsak delavnik od 6.00 do 7.00.

SREDA, 13. maja

9.00 Jezikovni pogovori (ponovitev), 9.15 Iz albuma zabavnih zvokov, 10.10 Kar po domače, 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Sestanek s slavo (ponovitev), 13.30 Poje pevski zbor »Ivan Rob« p. v. Ivana Korenčana, 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev): Jutri bomo svobodni, moj sin, 15.40 Iz krvi rdeče . . . — 17.10 Sestanek ob petih, 17.30 Pesmi in plesi narodov Jugoslavije, 18.35 Poje Jelka Cvetežar, 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.

ČETRTEK, 14. maja

8.20 Melodije, ki jih radi poslušate, 8.40 Potopisi in spomini — Branko Pavlovič: S Titom skozi ofenzivo I., 9.40 Pojo znani pevci zabavne glasbe, 10.35 Zabavna ruleta, 11.30 Oddaja za cicibane, 12.00 15. minut z Vaškim kvintetom, 12.25 Od popevke do popevke, 13.55 Slovenske narodne pesmi poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška, 14.15 Turistična oddaja, 16.00 Izbrali smo za vas, 16.00 Z. Stefanič: Zdaj živim kot človek, 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

PETEK, 15. maja

9.40 Pet minut za novo pesmico, 11.00 Za dom in žene, 11.10 Štirje fantje vam igrajo, 12.25 Narodne pesmi v novi obleki, 13.30 Venček narodnih, 13.45 Sedem pevcev — sedem popevk, 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Pojte z nami, 14.35 Poje sopranistka Vilma Bukovec, 17.25 Od tu in tam, 18.30 Iz naših kolektivov, 20.15 Tedenski zunanje politični pregled.

SOBOTA, 16. maja

8.30 Alpski zvoki, 10.10 Pesmi tujih narodov, 11.45 Pionirski tednik, 12.00 Igra trio Dorka Škoberneta, 12.45 Valčki Johanna Straussa, 12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja, 13.30 Jugoslovanski narodni motivi v priredbah za klavir, 14.15 Športna reportaža: Jugoslovanska imena v športnem letalstvu, 16.40 S knjižnega trga, 16.40 Melodije za razvedrilo, 18.00 Jezikovni pogovori, 18.45 Okno v svet, 20.00 Pokaži kaj znaš (Javna oddaja).

NEDELJA, 17. maja

7.35 Vedri zvoki, 8.00 Mladinska radijska igra — Oliver Butterwost: Dogodek v Freedonnu, 10.00 Še pomnite, tovariši . . ., 10.30 »Iz domače skrinje«, 11.30 Intermezzo s orkestrom Steve Allen, 13.30 Za naniže vas, 15.25 Od melodije do melodije z orkestrom Cedric Dumont, 16.00 Pošte Majdič: To je bila prva izmena (reportaža), 18.45 Domače popevke, 21.00 »Srečanje z mrtvimi, ki žive«.

PONEDELJEK, 18. maja

9.00 Pisani zvoki z dravskega polja, 9.20 Poje Obrtniški KUD »Enakost« iz Kranja p. v. Viktorja Fabianija, 11.00 Zorko Prelovec: Tako mi je draga, 11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Ciciban - cicifuj, 12.25 Poslušajmo Kmečko godbo, 12.45 Pet pevcev — pet popevk, 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Cervantes in Don Kihot iz Manče, 17.10 Popevka tega tedna, 17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na pot), 18.30 Športni tednik.

TOREK, 19. maja

8.05 Pesmi o planinah, 8.40 Potopisi in spomini — Branko Pavlovič: S Titom skozi ofenzive II., 9.40 Venček narodnih, 10.45 Za dom in žene, 11.30 Oddaja za otroke, 12.25 35 minut z orkestrom Ray Martin, 13.30 Narodne za vsakogar, 14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike, 15.40 Humoreska tega tedna — Kurt Kusenberg: Vesela svatovščina, 17.40 Popevke in melodije, ki jih radi poslušate, 20.30 Radijska igra — Luigi Silori: Barake (ponovitev).

ROJSTVA

BREŽICE: Marija Pirc, Mali trn 15; hčerko; Ivanka Broz, Klanjec, Krste Ivekovića 24, sina; Radmila Feratovič, Brežice, Zupančičeva 18, sina; Jožefa Radanovič, Zakot 53, sina; Dragica Lončar, Rigonce 33, hčerko; Marija Petelinc, Brežice, Cesta prvih borcev 1, sina.

TRBOVLJE: Frida Kajtna iz Trbovelj, sina; Marija Hribernik iz Marija—Reke, sina; Angela Plahutnik iz Zagorja, hčerko; Alojzija Bergant iz Izlak, sina; Vida Drnovšek iz Zagorja, hčerko; Marija Omahne iz Zagorja, sina; Frančiška Odlazek iz Zagorja, sina; Fani Sluga iz Trbovelj, sina; Marija Pfajfar iz Trbovelj, sina; Marija Trošt iz Podkuma, hčerko; Pavla Štempihar iz Polšnika, hčerko; Magda Duh iz Trbovelj, hčerko; Jožefa Cirar iz Zagorja, sina; Ida Božiček iz Trbovelj, sina; Ljudmila Kmetič iz Podkuma, sina; Amalija Zapušek iz Hrastnika, sina; Marija Juvan iz Zagorja, sina; Marija Ocepek iz Cemšenika, sina; Marija Smuk iz Trbovelj, sina.

POROKE

BREŽICE: Anton Hotko, delavec, star 24 let iz Hrastnika 91 in Jožefa Vimpolšek, delavka, stara 25 let iz Hrastnika 79 — poročena v Brežicah.

TRBOVLJE: Miroslav Hudarin, modelni mizar iz Trbovelj in Marija Zunk, izdelovalka varovalk iz Trbovelj; Ivan Žagar, učni kopač iz Trbovelj in Magda Jerman, delavka iz Trbovelj; Leon Huptman, delavec iz Trbovelj; Leon Hauptman, delavec iz Trbovelj in Frančiška Sirk, delavka iz Trbovelj.

SMRTI

BREŽICE: Alojz Novak, mizar, Trnje 49, star 35 let.
TRBOVLJE: Smrti ni bilo.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage žene in mame

FRANJE PERME

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se darovalcem cvetja in vencev, dalje se zahvaljujemo zdravniškemu osebju, ki je pokojnici lajšalo trpljenje. Zahvaljujemo se pevcem »Zarje« in duhovščini ter vsem sorodnikom in prijateljem, ki so sočustvovali z nami.

Žalujoča družina Perme

KINO

KINO »DELAVSKI DOM« V TRBOVLJAH: 13. in 14. maja jug. film »CIGANKA«; 15.—16. maja amer. barvni cinemasc. film »7 NEVEST ZA 7 BRATOV«; 19.—21. maja ital. film »SLEPARJI«; 22. do 25. maja amer. barv. film »LJUBI ME ALI PUSTI ME«.

KINO »SVOBODA — TRBOVLJE II«: 13. in 14. maja amer. barv. cinemasc. film »ZVEZDA JE ROJENA«; 15.—16. maja amer. barv. glasbeni film »RAZKOŠNA LADJA«; v nedeljo, 17. maja matineja amer. barv. filma »NAŠI ZVESTI PRIJATELJI«, ob 10. uri; 19.—21. maja ital. film »KRONIKA REVNIH LJUBIMCEV«.

KINO »SVOBODA - ZASAVJE« v Trbovljah: 16.—18. maja amer. barv. film »DIVJA LETA«. 23.—25. maja amer. barv. film »MOŽ BREZ ZVEZDE«.

KINO »TRIGLAV« V ZAGORJU: 13. in 14. maja franc. barv. dok. film »NOČ IN MEGLA«; 16. in 18. maja franc. barv. vistavision film »FOLIES BERGERES«; 19. in 20. maja jug. barv. film »OD SVARČVALDA DO ČRNEGA MORJA«.

KINO »SVOBODA - KISOVEC« v Zagorju: 13. in 14. maja franc. krim. film »PODZEMLJE PARIZA«; 15. do 17. maja amer. barv. kavbojski film »KOMANČI«; 20. do 21. maja češki barvni zabavni film »GLASBA Z MARSA«.

OBVESTILO

Upravni odbor Fotokluba Videm-Krško obvešča vse svoje člane, da bo v počastitev 10-letnice kluba pripravil razstavo.

Vse člane Fotokluba Videm-Krško pozivamo, da predložijo svoja dela najkasneje do 1. junija 1959, in to v formatu 13 × 18 cm, ali v razstavnem formatu 24 × 30 oziroma 30 × 40 cm.

Upravni odbor

V četrtek, 14. maja bo gostovalo v Trbovljah v Delavskem domu Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s Shakespearevo tragedijo ROMEO IN JULIJA. Predstava ob 16. uri je izven abonmaja in se vstopnice dobe pri blagajni Delavskega doma. Predstava ob 20. uri je za abonma.

Delavski dom Trbovlje

MALI OGLASI

PRODAM ZIDAN ŠTEDILNIK. — Naslov v ogl. odd.

PRODAM ŠTEVEC ZA LUČ. — Anton Mivec, Trbovlje, Novi dom 3.

MLEKARNA RADEČE razpisuje mesto blagajničarke, vešče administracije s strojepisjem, po možnosti z nekaj let prakse. Nastop službe takoj, plača po tarifnem pravilniku.

IŠČEM ŽENSKO POMOČ v gospodinjstvu za par ur dnevno. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista.

Od Litije do Brežic

Srečanje revirskih mladinskih aktivistov na Partizanskem vrhu

V okviru proslav v počastitev 40-letnice SKOJ pripravljajo revirski mladinski aktivisti tovariško srečanje na Partizanskem vrhu. Tako se bo 13. junija t. l. na Partizanskem vrhu zbralo okrog 80 mladinskih aktivistov iz revirjev izpred vojne, aktivisti med narodnoosvobodilno vojno in mladinski aktivisti po letu 1945.

V občinskem komiteju ZKS Trbovlje je bila v sredo, 6. maja, seja iniciativnega odbora, kateri je prisostvoval tudi sekretar CK LMS tov. Stane Kranjc. Na dan 13. junija bodo položili vence na grobove mladinskih aktivistov v Zagorju, Hrastniku in Trbovljah, nato pa bo skupno zbirališče pri »Mamici« ob 17. uri. Zvečer bo tovariški večer v Počitniškem domu rudarjev na Partizanskem vrhu.

Drugi dan bo skupen odhod s Partizanskega vrha na Vrhe, kjer je bila leta 1941 ustanovljena I. revirska četa. Tam bo kratko zborovanje, kateremu sledi obisk Cebin, od tod odhod v Zagorje in povratek domov.

To srečanje ima predvsem namen oživiti spomine na delo mladine pred vojno, zlasti pa med narodnoosvobodilno borbo in v letih po osvoboditvi, ko je mladina doprinesla s svojim delom mnogo k obnovitvi med vojno porušene domovine in kasneje pri graditvi socialistične Jugoslavije.

ar.

Iz Zagorja

Zagorski avomobilski promet. — Avtoprevozniško podjetje »Avtoprevoz« iz Zagorja je nekaj dni pred 1. majem dobilo dva nova avtobusa znamke FAP, ki sta stala 32 milijonov dinarjev. »Avtoprevoz« bo sedaj lahko skrbel za udobno vožnjo potnikov.

ZAGORSKA »SVOBODA« POJDE V VELENJE. Dramska družina zagorske »Svobode« bo z dramo »Molčeča usta«, ki jo je režiral Janez Bren, nastopila na reviji amaterskih gledaliških skupin v Velenju.

Na Raki nič novega?

Kdor bi tako mislil, bi se tokrat motil. Na Raki je namreč veliko novega.

RAČANI Z LASTNIMI SILAMI gradijo priključek na avtomobilsko cesto, ki jih bo približala potrošnim središčem, kjer bodo laže iztržili svoje pridelke. Izogibališče bo brškone čez štirinajst dni že skončano.

DOBRO DELO KRAJEVNEGA ODBORA je treba pohvaliti. Lani je dobil 231.000 din iz cestnega sklada za popravilo poti, z mobilizacijo vaščanov, ki so pomagali z delom, vožnjami in drugače, pa je ustvarili trikratno vrednost. Podobno bo tudi letos.

STANOVANJA ZA UČITELJSTVO bodo prej ko slej stvarnost. Občina je zagotovila v proračunu 2 milijona din, svoj prispevek pa bodo dali tudi Račani s prostovoljnim delom. Tako upajo s pičlimi sredstvi in mnogo volje zgraditi 2 družinski stanovanji in 4—5 samskih sob, ki naj bi bile z začetkom novega šolskega leta že nared za vselitev.

MALE ASANACIJE že dolga leta združujejo prebivalce v prizadevanju za ureditev vodoskrbnih objektov. Skupnost prispeva majhna sredstva, ostalo pa dodajo pridni Račani.

Dan vajencev v Zagorju

Praznik vajenske mladine Jugoslavije bodo v Zasavju, kot kaže, proslavili s centralno prireditvijo v trbovljskem Delavskem domu. Okrajni komite Ljudske mladine namreč pripravlja gostovanje ljubljanskega Mestnega gledališča v Trbovljah izključno za vajensko mladino Trbovelj, Hrastnika in Zagorja. Zato bodo mladinska vodstva iz Hrastnika in Zagorja bržčas organizirala ogled te predstave. Razen omenjene prireditve pa bodo v Zagorju organizirali dvoje predavanj za vajensko mladino. Na teh predavanjih naj bi zagorska vajenska mladina spoznala 40-letni boj KPJ za današnjo stvarnost. Občinsko mladinsko vodstvo pa namerava za dan vajencev organizirati posebno posvetovanje vajencev, na katerem naj bi se pomenili o nekaterih svojih problemih.

Kratke s Senovega

Pionirski festival na Senovem. — V počastitev dneva mladosti so imeli v nedeljo, 10. t. m., na Senovem občinski pionirski festival, na katerem so sodelovali pionirski pevski zbori iz šol Senovega, Koprivnice in Gornjega Leskovca. Samo s senovške šole so nastopili kar trije zbori.

Sprejem v ZK na Senovem. — V občini Senovo so letošnje leto sprejeli 35 novih članov v ZK. Največ so jih sprejeli v brestaniški Elektrarni, zelo malo pa na Rudniku Senovo. Razveseljivo je to, da so na novo sprejeti člani predvsem mladi ljudje, ki so se odločili povečati vrste komunistov na Senovem.

Gradnja hiš. — Na Senovem bodo letos poživili gradnjo stanovanj. Tako bo tamkajšnji rudnik zgradil 16-stanovanjsko hišo, Elektrarna Brestanica pa 9-stanovanjsko. Občinski ljudski odbor bo v Koprivnici gradil poslopje, v katerem bo pošta, bife in dvoje stanovanj.

Vodovod v Gorici. — V vasi Gorica v senovški občini so 3. maja t. l. odprli nov vodovod. Sedaj imajo vodovod na Senovem, v Brestanici in v Gorici. Letošnje leto bodo še uredili vodovod v Koprivnici.

Televizija na Senovem. — Tudi tu si televizija počasi utira pot. Za sedaj so na Senovem samo 4 televizorji. Boljši sprejem se obeta z oddajne postaje na Kumu.

ar.

Na dnevnem redu: klubsko življenje

Kakšne so možnosti za ustanavljanje klubov v Zagorju? V glavnem dobre, težave bodo le z ljudmi, ki naj bi vodili delo klubov, kajti od vodij klubskega življenja bo mnogo odvisno. Predvsem pa, kako bodo premagali začetne težave in kako bodo znali pritegniti ljudi za delo in sodelovanje v klubih.

Svet »Svobode« je na svoji seji podrobno obravnaval te zadeve in prišel do zaključkov, da naj društva, zlasti v dolini, pa tudi na vasi, začnejo pospešeno ustanavljati zlasti take klube, ki jim lahko zagotovijo vsestranski razvoj in dejavnost.

V drugem delu seje je bilo govora o izrednem občnem zboru prosvetnega društva v Cemšeniku, ki so ga ondotni prosvetarji izvedli pred kratkim in si zadali neposredne naloge za poživitev celotne društvene dejavnosti. Prav tako je svet obravnaval bližnje tečaje za amaterje, ki bodo v Kopru.

Zagorjani bodo lahko potovali na Bled tudi z lastnim avtobusom

»Avtoprevoz« je pred kratkim dobil dva nova avtobusa. S tem si je močno okrepil motorni prevozniški park, s katerim bo moč precej izboljšati potniški promet. Zvedeli pa smo, da namerava podjetje v kratkem odpreti redno vsakodnevno progo Trbovlje—Zagorje—Bled. Predvideno je, da bo večji, novo kupljeni avtobus, dokler ne bo urejena cesta preko Trojan, stalno parkiral v Moravčah, manjši avtobus pa bo vsakodnevno vozil potnike do Moravč, od koder bodo potem lahko nadaljevali pot na Bled. Z Bleda se bo avtobus vračal ob 15. uri. Potniki bodo torej imeli ob desetih dopoldne (ob tej uri bo namreč avtobus prihajal na Bled) dovolj časa, da si bodo lahko ogledali blejske zanimivosti in se seveda tudi osvežili v blejskem jezeru.

Slišati je tudi, da bo v poletnih mesecih podjetje organiziralo stalno progo Zagorje—Izlake za vse ljubitelje ondotnega kopališča. Morda bo tudi vozna cena nekoliko znosnejša, kar bi gotovo pozdravili vsi Zagorjani.

IZ ARTIČ

Opereta za opereto se vrsti na odru v Artičah. Vsako leto je slišati o tamkajšnjih marljivih igralcih. To pot so artiški kulturniki izbrali opereto »Habakuk«, ki je v režiji Albine Černak, dirigenta šolskega orkestra učiteljev iz brežiške občine Albine Baškovič in voditeljice baleta Marije Veble, lepo uspela. Dvakrat smo opereto uprizorili doma, gostovali so z njo že v sosednjih krajih, pred dnevi pa v Brežicah. Povsod so želi uspeh. Vrlim kulturnim delavcem iz Artič lahko samo čestitamo. Naj si jih vzamejo za zgled marsikateri šolniki v revirjih.

Bogat program za dan mladosti

Kot vsako leto nameravajo tudi letos v Zagorju kar najbolj dostojno počastiti dan mladosti — rojstni dan tovariša Tita. Zagorjani se še spominjajo nadvse uspele lanskoletne prireditve ob tem prazniku, zlasti mogočnega sprevoda mladine vsega Zagorja. Občinski odbor Socialistične zveze je sklenil tudi letos organizirati podoben sprevod, v katerega se bo uvrstila vsa zagorska mladež. Tudi tokrat naj bi mladi ponazorili svojo dejavnost z najrazličnejšimi prikazi v sprevodu.

To pa je le ena izmed prireditev. Podobno bodo zagorski mladi ljudje pozdravili zamisel, da bi organizirali oddajo »Pokaži, kaj znaš«, ki bo imela tokrat naslov: VSE O ŽIVLJENJU IN DELU TOVARIŠA TITA! Na tej oddaji bodo torej mladinci in mladinke odgovarjali na vprašanja o boju in delu tovariša Tita za osvoboditev naših narodov. Sicer pa je bilo domenjeno, naj bi trajal praznik mladosti ves teden. Med drugim bo k uspešnemu praznovanju zagorske mladine pripomogla tudi »Svoboda«, ki bo organizirala predstavo dramske skupine in nastop orkestra. Nastopila pa bo tudi glasbena šola na podobni produkciji in pokazala uspehe svojega dela. Mimo tega se obeta še vrsta telesnovzgojnih in drugih prireditev, v katerih naj zagorska mladež pokaže svojo vsestransko aktivnost v javnem življenju. (v)

Zagorski zbor proizvajalcev o izvajanju družbenega načrta za leto 1959

Že tedaj, ko so odborniki obeh zborov pri občinskem ljudskem odboru v Zagorju razpravljali in sklepali o letošnjem družbenem načrtu, so nekateri tovariši poudarili, da bo treba med letom budno spremljati izvajanje tega važnega gospodarskega instrumenta. Tedaj je bilo zlasti naglašeno, da bo treba ob vsakršnem neizpolnjevanju družbenega plana resno ukrepati in se zavzeti za odpravo vseh tistih pomanjkljivosti in slabosti, ki bi utegnile povzročiti kakršnekoli motnje bodisi pri uresničevanju proizvodnih ali proračunskih nalog.

Pred dnevi je bila v Zagorju prva razprava o izpolnjevanju nekaterih smernic letošnjega družbenega načrta. Zbor proizvajalcev pri občinskem ljudskem odboru se je sešel na posebni seji in obravnaval gibanje proizvodnje zagorskih gospodarskih organizacij v prvem četrtletju. Slabost omenjene seje je bila ta, da za to pristojni činitelji pri občinskem ljudskem odboru, oziroma v aparatu, niso imeli na razpolago točnih podatkov o vseh podjetjih, oziroma o izpolnjevanju proizvodnih nalog, zato se je morala razprava omejiti le na obravnavo nekaterih večjih podjetij. Odborniki zbora proizvajalcev so zlasti ugotovili, da razveseljivo izpolnjujejo proizvodne naloge rudarji, pa tudi kolektiv tovarne »Sava« in Industrije gradbenega materiala sta kljub nekaterim težavam še kar dobro izpolnjevala svoje letošnje obveznosti.

Na rudniku Zagorje so v prvem četrtletju nakopali 158.300 ton premoga, kar znaša 26,38% letnega plana. To je uspelo kljub zmanjšanju zaposlenih, ki znašajo komaj 98.8%. Tolikšne rezultate je bilo mogoče doseči z izboljšano organizacijo dela, smotrnim izkoriščanjem vseh notranjih rezerv in veliko prizadevnostjo vseh rudarjev. (v)

Piše: B. BRUS
Riše: R. DOLANC

NA PRAGU SVOBODE

81.

Pot se je vlekla, toda misel na stare prijatelje je bila močnejša. Že sem splezal na Matevžev skedenj, ko se je pod menoj oglasilo pridušeno govorjenje. Pritisnil sem tuji izgovarjavi in slovenskemu govorjenju. Moja radovednost je bila večja kot misel na lastno varnost.

82.

Pogledal sem skozi špranje na podu. Opazil sem dve postavi, ki sta sedeli na kmečkem vozu in kadili. »Tam v Borštnarjevi grapi!« je rekla tista na desni. »Gut!« se je v trdi govorici zasišalo v odgovor. Odšli sta. Ostal sem sam v temi.

83.

Nisem čakal dolgo, ko so prišli prijatelji. Tiho kakor mačke so prilezli po lestvi in sedli poleg mene. Omenil sem jim razgovor, ki sem ga pravkar slišal. Tedaj je spregovoril Milan: »Zopet bolnica?«

84.

Hitro sem se poslovil in odhitel nazaj v četo. Komandantu sem takoj poročal o vsemu, kar sem slišal. Odredil je hiter premik enote na kraj pričakovanega napada. Še prej pa me je pred celo četo pohvalil. Bil sem srečen.

85.

V Borštnarjevi grapi smo se zadrževali cel teden, skriti za skalami noč in dan v stalni pripravljenosti. Toda Nemcev ni bilo. Komandant je zaskrbljen hodil okoli, kajti ni si znal razlagati položaja. Le kaj nameravajo Nemci, zakaj jih ni? — nam je rojil po glavi.

VELIKANSKI ZEMELJSKI ZAKLADI V SAHARI

Iz Alžira so poročali 2. maja t. l., da bo Francija še letos načrpala v Sahari 13 milijonov ton nafte. V dveh letih bo množina pridobljene nafte narastla že na dvajset milijonov ton.

V Sahari investirajo milijarde. Zraven izvoznih stolpov pri Hasi Messaodu in In-Salahu nastajajo moderni hoteli, trgovine in kinematografi za moške, ki si v saharski vročini prizadevajo, da iz Francije napravijo eno najbogatejših držav za nafto. Tamkaj, kjer so še pred nekaj leti romale samotne karavane, danes pristajajo avioni, teče nafta v tankovske vlake in grade naftovode.

Velikanske napredke dosega tudi pridobivanje vode. Voda, vir vsega življenja v puščavi, priteka iz odkritih studencev. 13.000 litrov na minuto že ni več izjema.

Pa ne samo nafta in voda, ampak tudi premog naj napravi iz Sahare cvetočo deželo Pri Colomb-Becharju že pridobivajo letno 300.000 ton premoga. Premogovne rezerve v jugozahodu puščave cenijo na 50 milijonov ton. Razen tega so začeli tamkaj pridobivati tudi: cin, mangan, krom, baker, wolfram in diamante. Studenec metanskega plina pri In-Salahu daje že 1,4 milijarde kub. metrov močvirskega plina letno. Projekti prihodnosti so cevovodi, po katerih bodo plin spravljali v Cartageno v Španiji in nekega dne preko Francije tudi v Nemčijo.

IZ FILMSKEGA ALBUMA

Deset tisoč volkov manj

Takoj po osvoboditvi so se pri nas volkovi neverjetno razmnožili, ker jih v času vojne ni nihče uničeval. Predstavljati so začeli veliko nevarnost živini in divjadi. Nekoliko let po vojni je bilo številčno stanje volkov nenehno v porastu. Tedaj proti njim še ni bilo organiziranih akcij, škoda, ki so jo povzročali, pa je naraščala tudi v tistih področjih, kjer so bili volkovi dotlej prava redkost. Ti so se začeli n. pr. občutneje pojavljati tudi v Sloveniji. Potikali so se po področjih Dalmacije, Velebita, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Makedonije. Gospodarstva so izgubila znatno število ovac, goved in druge živine. Samo v Srbiji je še leta 1952 znašala škoda 125 milijonov din, medtem ko je v vsej državi dosegla več sto milijonov, ne računajoč pri tem uničeno divjad.

Problem škode, ki so jo povzročali volkovi, je postajal čedalje težji. Poskusi lovskih organizacij, da bi s pomočjo hajk zmanjšali število volkov, niso rodili skoraj nobenega uspeha. Izredna previdnost teh živali in prostrani življenjski prostor sta jim omogočala skoraj vedno rešitev iz »zasede«. Zato so se lotili akcije zastrupljanja volkov. Razpisali so visoke nagrade za uničene volkove, gozdnim organom in lovcem pa so zagotovili dovolj strihnina in drugih strupov. Osnovali so posebne štabe in vsposobili posebne ekipe za to delo.

Akcija zastrupljanja volkov se je začela množično in sicer na vseh področjih, kjer so se pojavljali volkovi, nadaljuje pa se še sedaj povsod tam, kjer še žive ti škodljivci. Rezultati te načrtne akcije kakor tudi ubijanja s puško ali uničevanja na razne načine so — zahvaljujoč stimulansu, ki ga je dala država — izredni (vsak, ki uniči volka, dobi nagrado in sicer: v Srbiji, Makedoniji, BIH in v Črni gori po 15.000 din, v Hrvatski 20.000 dinarjev in v Sloveniji 35.000 din).

V Jugoslaviji so od leta 1947 uničili preko 10.000 volkov. Posebno pomembni uspehi so bili doseženi od 1950. do 1953. leta. Na Kosmetu je bilo n. pr. takrat okoli 3.500 volkov. Gozdarski organi in lovci so ugonobili okoli 1.500 volkov, ogromno število pa jih je poginilo v planinah zastrupljenih. Danes se potika po Kosmetu manj kot sto volkov, in sicer največ v obmejnih področjih pri Grčiji in Albaniji. Ta velik uspeh je imel ugoden odmev v številčnem stanju srnjadi na Kosmetu in v zmanjšanju škode, ki so jo volkovi prizadejali tamkajšnji živinoreji. V Bosni in Hercegovini je bilo okoli 7.000 volkov, približno toliko srnjadi in okoli sto medvedov. Zdaj je tu manj kot 400 volkov, zato pa se je število srnjadi povečalo na okoli 50.000 grl, število medvedov pa je porastlo na 600. Okrepilo se je tudi število divjih koz in divjih prašičev.

Računajo, da se je v Jugoslaviji od 1947. leta številčno stanje volkov zmanjšalo najmanj za desetkrat v primeri s številom takoj po vojni, in da sistematične akcije proti njim čedalje bolj onemogočajo njihovo razmnoževanje. To je med drugim moč videti tudi po škodi, ki jo čedalje manj prizadevajo in po povečanem številu srnjadi od 50 tisoč na preko 150 tisoč grl.

Pero Trutin

Proti raku?

Kakor so pred dnevi poročali zahodnonemškemu listu »Welt am Sonntag« iz Londona, stoji svet pred senzacionalnim preokretom glede zdravljenja raka. Poskusi kanadskih znanstvenikov so nekaj popolnoma novega: ti bojda dokazujejo, da je čebeljni mleček (gelée royal) sposoben, da uniči rakave celice, ne da bi škodil zdravim celicam. Počakati bo samo še treba, če se poskusi na miših lahko prenesejo tudi na zdravljenje človeških tumorjev.

Čebeljni mleček je, kakor je znano, substanca, ki jo izdelujejo čebele — delavke, s katero hranijo ličinke bodočih čebel — matic. Čebeljni mleček vsebuje čudežno snov, katere kemična sestava še ni povsem pojasnjena. Mleček namreč napravi iz navadnih čebeljnih ličink čebelo — matico.

Pri poskusih so uporabili dve skupini miši. Obema skupinama so vbrizgali rakave celice. Eni od teh skupin so znanstveniki nato dodali čebeljni mleček. Medtem ko so miši prve skupine v 12 dneh poginile, so miši druge skupine ostale zdrave. Profesor Gordon Townsend, eden izmed znastvenikov, ki so sodelovali pri teh poskusih, upa, kakor pravi v Londonu objavljeno poročilo, da bo s čebeljnim mlečkom mogoče preprečiti tudi levkemijo (rak krvnih celic) in da bo ta pri človeku morda zavrl razraščanje tumorjev.

REZERVIRANO ZA ŠPORT

SMOLA V GLAVNI VLOGI

KLADIVAR : RUDAR 3:1 (1:0)

(Od našega posebnega dopisnika)

Prav gotovo je bila ta tekma velikega pomena za končno razvrstitev, saj bi imel »Rudar« ob zmagi še nekaj upanja na prvo mesto. Seveda pa je bila to zgolj varianta, v katero je bil zapleten tudi »Branik«, odločujočo besedo pa je imel »Kladivar« na svojem igrišču v Celju. Preko 1500 gledalcev je bilo priča zelo razburljivi tekmi, njen konec pa za »Rudarja« ne pomeni drugega kot zgubljene možnosti za najvišje mesto. Tako je pač: skoraj v vsakem primeru zmaga tisti, ki je boljši in doseže več golov.

Pa še nekaj o tekmi. Že takoj ob začetku nam je upanje na »vse najboljše« precej oplahnelo, saj je moštvo Rudarja nastopilo malce okrnjeno. Manjkal je poškodovani Mak in pa srednji napadalec Knavs, ki menda ni poškodovan, vendar pravega vzroka za njegovo odsotnost za sedaj še ne poznamo. Tako je revirsko moštvo nastopilo z naslednjimi igralci: Ahlin II, Pristav, Cigler, Lamovšek, Šorl, Mrežar, Perc, Kastelic, Majcen, Jerše in Opresnik.

Igrišče je bilo blatno zato eni kot drugi niso pokazali vsega, a vseeno je bila igra hitra in lepa. Prvi vtisi: domači so v napadu hitri in njihove kombinacije so vedno predstavljale nevaren napad, gostje pa imajo malce prednosti v borbenosti, pa premalo korajže. No, v tem stilu so se napadi menjavali, in tako je Kokotec v 21. minuti dosegel prvi gol. Toda Rudarjevci so počasi uredili svoje vrste in Benciku je v njegovih vratih s precejšnjo srečo uspelo vse do konca polčasa obdržati dosežen rezultat.

Tudi v začetku drugega pločasa so pobudo imeli gostje in lahko rečemo, tudi precejšnjo premoč, saj je bilo razmerje nevarnih napadov in ugodnih priložnosti 2:1 v korist »Rudarja«. V 34. minuti pa je Opresnik z lepim strelom izenačil, kar je domače malce zmedlo. Toda hitro so si opomogli. Njihova taktična varianta (najboljšega v obrambi, Marinčka, so poslali v napad) je prinesla »Rudarju« nesrečo v obliki dveh golov. Samo deset minut so domači silovito pritisnili na Ahlinova vrata, obramba pa nikakor ni znala razčistiti nevarnost, in Marinček je dvakrat ukanil obrambo in vratarja revirčanov. Oba gola sta bila zelo lepa. Ko pa je minilo tistih deset minut, je bila slika spet enaka tisti iz prvega dela: mnogo priložnosti — a brez golov. Rudarjevci so zamudili tri kar stoodstotne prilike, pa tudi Celjani so bili nevarni, tako da je bilo proti koncu res razburljivo, toda rezultat se ni spremenil.

In končni rezultat? Kladivarjeva zmaga je zaslužena predvsem zaradi hitrih podajanj in odkrivanja v napadu, kar je za »Rudarja« pomenilo silno nevarnost, ter velike požrtvovalnosti v obrambi. »Rudar« je imel res mnogo možnosti, tako da bi bil rezultat lahko obraten. Ker pa so točke samo za tistega, ki doseže več golov, a je »Rudar« tokrat ostal praznih rok, bo moral krepko poseči v boj — za drugo mesto...

Sodnik Skalar je svojo nalogo opravil dobro.

-ko

CELJSKO-ZASAVSKA NOGOMETNA LIGA

POPOLNA ZGUBA BREŽIC

RUDAR II : BREŽICE 3:1 (0:1)

Rezervno moštvo Rudarja je zasluženo premagalo borbene Brežičane. Tekma je bila vseskozi precej hitra, oba nasprotnika pa sta bila zelo požrtvovalna. Rudarjev napad je močno poživil Molnar, ki se je te dni vrnil iz JLA. Gole so dosegli: Molnar 2 in Mrežar Z. 1. — Tekmo je dobro vodil Vanelli iz Trbovelj.

V predtekmi so mladinci Rudarja II premagali Svobodo iz Kisovca z visokim rezultatom 8:0.

ZMAGOSLAVJE HRASTNIŠKEGA RUDARJA

RUDAR (Hrastnik) : KOVINAR (Store 5:2 (2:2)

Tekma je bila zelo razburljiva, saj so gostje v začetku vodili z 2:0, vendar domači niso izgubili živcev. Uredili so svoje vrste in še pred koncem prvega dela igre izenačili. Kljub precej ostri igri gostov so z učinkovito igro v drugem polčasu razliko v golih še izboljšali v svojo korist. Obe točki so zares zasluženo osvojili. Gole so dali: Kranjc 1, Sihur 2, Milinovič 2.

DVE TOČKI TUDI ZA BRATSTVO

BRATSTVO : KONJICE 4:2. Tekma je bila tipično prvenstvena. Bratstvo je spet dokazalo, da sodi med najboljša moštva v tej ligi. Strelci golov: Štihar 1, Trinker 1 in Kapelarj 2.

PROLETAREC VLOŽIL PROTEST

Na prvenstveno nogometno tekmo 17. kola celjsko-zasavske nogometne podzveze med NK Brežice in zagorskim Proletarcem, ki je bila 3. maja v Brežicah in ki se je končala s 3:0 (1:0), je uprava NK Proletarca vložila protest.

Uprava zagorskega nogometnega kluba v svoji pritožbi med drugim navaja, da je glavni sodnik Koražija v nasprotju s pravili določil za stranskega sodnika igralca NK Brežice. V ostalem pa protest navaja kar pet napak glavnega sodnika, ki so odločilno vplivale na končni izid tekme. Pri stanju 0:0 sodnik namreč ni žvižgal dveh očitnih enajstmetrovk. Prav tako je sodnik dopustil, da so domači dosegli gol potem, ko sta dva igralca NK Brežice podrla na tla branilca Proletarca.

Poudariti velja, da je uprava NK Proletarca prosila pristojni forum, naj bi tekmo v Brežicah sodili sodniki iz ljubljanske nogometne podzveze. Celjska nogometna zveza pa tega ni upoštevala in je poslala kot sodnika tov. Koražijo, za katerega so prepričani, da ni sposoben voditi takih nogometnih srečanj.

ZAGORSKI NOGOMETAŠI ZA 40-LETNICO KPJ

V počastitev 40-letnice ustanovitve KPJ sta bila v Zagorju ob Savi dva nogometna turnirja.

Gotovo je bil zanimivejši mladinski pokalni turnir, ki ga je organiziral NK Proletarec in ki so na njem sodelovala mladinska moštva NK Ljubljane in NK Krima, NK Rudarja iz Trbovelj in domačega Proletarca.

V prvi tekmi so mladinci Proletarca po lepi igri premagali NK Ljubljano z 2:0. V drugi tekmi je Rudar premagal Krim s 4:1. V borbi za tretje in četrto mesto (v popoldanskem sporedu) je NK Ljubljana premagala Krim z 2:0. V finalni tekmi pa so mladinci trboveljskega Rudarja premagali mladince Proletarca s 3:1. — Rezultat je previsoko izražen, pohvaliti pa je treba zagorske mladince, ki so se dobro borili in tudi sicer pokazali lep nogomet.

Zmagovalec je prejel v trajno last lep pokal, ostali udeleženci pa v spomin simbolično rudarsko darilo — majhno rudarsko svetilko.

ODLIKOVANJE NOGOMETAŠA PERCA

Franci Perc, nogometaš prvega moštva trboveljskega NK »Rudarja«, je predlansko in lansko leto služil vojaški rok v JLA, in sicer v odredu naše Armade, ki je bil v sestavu vojaških enot OZN na ozemlju Egipta. V času svojega službovanja v tej vojaški enoti se je Franci pokazal aktiven na športnem in kulturnem področju. Posebno pa se je odlikoval v nogometnem moštvu odreda JLA. Prav tako pa se je tovariš Franci odlikoval pri izvrševanju vojaških nalog.

Za vso svojo dejavnost v odredu JLA pod okriljem OZN je bil Franci Perc odlikovan od generala Burnsa za leto 1950. To odlikovanje je tovariš Perc prejel prejšnji mesec po upravi Vojnega odseka Trbovlje. Ob prejemu odlikovanja so vodstvo SD Rudarja in njegovi tovariši Franciju Percu iskreno čestitali in mu želeli še obilo uspehov na športnem področju.

TAKO JE PRAV!

Nogometno moštvo »Rudarja«, ki tekmuje v slovenski nogometni ligi, v zadnjem času ni dosegalo pomembnih uspehov. Največji vzrok temu je bila nedisciplina posameznih nogometašev. Da bi enkrat za vselej prenehala nedisciplineranost, je vodstvo nogometne sekcije v zadnjem času predalo disciplinskemu sodišču pri SD »Rudarju« igralca Jožeta Jeršeta in mladinca Edvarda Hodaka. Oba je trener že pri treningu opominjal na napake, kar sta navedena tovariša smatral z nepotrebno in sta trening zapustila. Disciplinsko sodišče ju je kaznovalo s prepovedjo nastopanja na tekmah v času od 2. aprila do 2. maja t. l. — Pred disciplinsko sodišče prideta še dva nogometaša. Za ta dva in za ostale pa smo prostor prihranili za drugič.

RUDARJEVI MLADINCI ZMAGOVALCI

Mladinci Rudarja so se udeležili dvodnevnega nogometnega turnirja v Celju v počastitev 40-letnice KPJ. Trboveljčani so z dobro igro zaslužili prvo mesto in pokal v trajno last. Celjskega Železničarja so premagali s 6:0, v odločilni tekmi za prvo mesto pa so igrali s Kladivarjem in zmagali s 3:0.

REPUBLIŠKA KOŠARKARSKA LIGA

NEPRECIZNA IGRA DOMAČIH

RUDAR : SVOBODA (LJUBLJANA) 47:63 (28:29)

Prvenstvena tekma domačim ni prinesla pravega uspeha. Res, da je Svoboda poznana kot kvalitetna ekipa, ki z Valasom in Repanškom v tej konkurenci precej pomeni, toda tako prepričljivega poraza vendarle nismo pričakovali. Menda je še največ kriv temu: netočni meti, slabe kombinacije, nervozna igra in premajhna koncentracija. Domači so po večini po nepotrebnem izgubljali žogo z nepreciznimi meti, kar je gostom že v začetku pomagalo do majhne prednosti. Do odmora je še nekako šlo, potem pa se je položaj Rudarjevcem bistveno poslabšal. Svoboda je z lepo igro vse bolj uspevala. Valasovi meti iz daljave so skoro vedno zadeli v črno, njihovi spretni manevri pod košem pa so popolnoma razorožili Trboveljčane. Svoboda je nastopila v naslednji postavi: Valas (16), Cizelj (10), Kern (6), Plavčar (2), Repanšek (18), Novak (2) in Gaberšek (9). Rudar je nastopil z Jelenom (15), Murnom (4), Piki (4), Poličnik (11), Virt (13). — Sodila sta Kavčič in Milinovič.

Ženske: RUDAR : SVOBODA (LJ.) 21:22 (10:11)

Tekma je bila tipično ženska in vse do kraja je bilo vprašanje obeh točk na tehtnici. Z malo več sreče bi lahko zmagale tudi domačinke, ki so igrale v naslednji sestavi: Lavrini (15), Baloh (2), Sotenšek 1 (2), Sotenšek 2 (2), Razboršek (2). Pri nasprotnicah pa sta bili najuspešnejši Jančarjeva (15) in Kajzerjeva (5).

ŠAH V TRBOVLJAH

Prejšnji četrtek je bil v domu SD »Rudarja« v Trbovljah šahovski brzoturnir za prvenstvo posameznikov v mesecu maju. Udeležilo se ga je 12 igralcev. Popolnoma zasluženo je tokrat zmagal rutinirani Ludovik Opresnik. Zmagovalca pa je premagal pionir Franc Tomše. Drugo mesto sta si razdelila Borštnik (ki je izgubil z Gradiškom) in Jazbec st., ki je tudi zgubil partijo z navedenim. Lepo sta se na tem brzoturnirju odrezala Drago Pajk in Franc Tomše, dobro so nadalje zaigrali pionirj Vengust, Bregar in Zupančič.

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Ludovik Opresnik 10 točk; 2.—3. Viktor Borštnik in Hinko Jazbec st. po 9 točk; 4. Vili Ovnič 8 točk; 5.—6. Mirko Gradišek in Drago Pajk po 7 točk; 7.—3. Franc Tomše in Franc Gosak po 5 točk, katerim slede ostali. (n)

ROMAN V NADALJEVANJIH

MED DVEMA ŽENAMA

(7)

Fanny, domači hči, je Noerberta kaj neženirano opazovala. Njenim pametnim in nekam zasmehljivim očem ni ušlo, da bi bil ta fant kar prijeten zakonski mož, ki se ne zanima za drugo, ko za svoje delo in bo ženi dopuščal vse, kar se ji bo zljubilo.

»Pripravljena sem ga vzeti, očka, če to želiš,« je hčerka rekla pozneje, ko se je Norbert že poslovil. »Zdi se mi, da je dobrodušen človek, s katerim bo lahko shajati.«

Njena mati se je že davno odvadila, da bi se še razburjala nad lahkomiselnimi opazkami svoje hčerke, toda tokrat se ji je zdelo, da je šla Fanny le nekoliko predaleč.

»Zakon, dragi otrok, je nekaj resnega in se o njem ne govori v takem tonu.«

»Oh, ti, s svojimi staromodnimi nazori...« se je dekle z nasmeškom ubranilo materinemu opominu. »Danes teh stvari ne jemljemo več tako resno. Kam bi pa prišli, če bi še vedno imeli vse tiste zaprašene ideale, ki v življenje ve' ne sodijo. Sedaj se vozimo v avtomobilih in ne več v poštnih kočijah. Danes, ko se vozimo v mercedesih, ideali iz časov poštnih kočij niso več za nobeno rabo.«

Bodemannovi so Norberta v naslednjih tednih pogosto povabili k sebi. Opazil je, da je bila Fanny izredno prijazna z njim in da dekle ni nesimpatično.

Seveda je ni smel primerjati s Kristino. Med obema dekletoma je bil razloček, velik ko svet, in ne samo na zunaj.

Vedno in vedno so mu misli uhajale h Kristini. A vendar se je Norbert nekega večera, ko se je ravno preoblačil, da gre spet na večerjo k Bodemannovim, odločil, da bo direktorja zaprosil za roko njegove hčerke.

Če je to Fanny ali kaka druga ženska, je končno vseeno. Ljubil je ne bo, toda Fanny je ženska, ki se mu je v družbi ne bo treba sramovati.

Direktor se je takoj strinjal, da se vzameta, in tudi Fanny se ni obotavljala. Prostodušno mu je dala roko in rekla, da je »imeniten dečko«, s katerim upa prav dobro »voziti«.

»Torej je vse v redu?« je še vprašal Norbert. Ko je odhajal domov, je bil zaročen.

Bila je to čudna zaroka. Poljubil je svojo bodočo ženo in vendar je njegovo srce ostalo hladno.

A to ne igra nobene vloge. Njegovo srce pripada po nerazumljivi neumnosti dekletu, ki ga je okradlo, zato nima smisla pritoževati se, da Fanny Bodemann ne more ljubiti.

Ona bo njegova zakonita žena, in to je glavno...

»Zaročila sem se,« je pravkar rekla Fanny pri telefonu, ko je imela zaročni prstan na roki. »Zaradi tega se ti ni treba jeziti, Peter, saj se v najinem razmerju v bodoče ne bo prav nič spremenilo. Moj bodoči mož je »garač«, ki se zame ne bo dosti zanimal, in — imela bom sedaj še več časa zate. Veš, moji starši so doslej zelo pazili name, ko pa se bom omožila...«

Še preden se je poročila, se je Fanny Bodemann že ozirala po hišnemu prijatelju. Peter ni bil edini moški, ki je z njim več kot samo ljubimkala, in ni zdaleč mislila na to, da se mora njeno lahkomiselno življenje s poroko spremeniti.

Norbert ni imel pojma o značaju svoje bodoče žene. Videl je samo njen gladek obraz, njene smejoče se ustnice, ter je prostodušno poslušal njene frivolne besede, ki so bile v bistvu nepomembne. Fanny je bila končno le dekle iz dobre hiše.

Norbert je stopil k oknu, se ozrl proti nebu in globoko vdihaval nočni zrak. Bil je zrak, ki mu je prijetno polnil pljuča.

Kristina takega zraka ni dihala. Okna, visoko pod stropom, so bila zamrežena in jih niso odpirali. Zrak v ječi je bil gotovo zatohel in dušeč, toda...

Ona je tako okolje zaslužila! Okradla ga je!

In vendar je Norbert želel, da je ne bi bili kaznovali...

*

Najhujši so bili prvi dnevi. Bili so kakor dušeča mora, a vendar resnica.

Najprej je morala svojo obleko oddati, v zameno pa je dobila vreči podobne cape, ki so imele na hrbtu številko.

Številko kaznjenca...

Kristina je vrečo, ki jo je morala obleči, dolgo gledala. Videla je strežajko, da je njeno obleko odnesla, jo obesila v neko omaro in zaklenila.

»Kaj postajate tu okoli?« se je ženska zadrla nad Kristino. »Hitro se oblecite, tu nismo v sanatoriju!«

Kristina je kmalu spoznala, da ječa res ni sanatorij. Ko je s tresočimi rokami zapenjala zadnji gumb na jetniški obleki, ji je strežajka osorno pomignila. Z njo je odšla do dolgem hodniku, kjer so bila na levi in desni strani vrata, na njih pa deska z veliko številko.

»Tu notri vstopite in glejte, da boste dali mir, številka 265, sicer utegnete kaj doživeti! Izbijte si iz glave, da boste imeli kakšne posebke. Če se ne boste uklonili hišnemu redu, vas bomo k temu prisilili! Celico morate sami čistiti in gorje vam, če bomo opazili najmanjšo nerednost!«

Vrata so se zaprla za strežajko močne postave. Ključ se je zavrtel v ključavnici in Kristina je ostala sama.

Poledala je okoli sebe, a ni dosti videla. Tamkaj je bilo trdo ležišče, in okno, ki je bilo samo navadna lina, visoko pod stropom in zamrežena z železnimi palicami.

In kaj še?

Klop in miza.

To je bil njen dom za naslednjih devet mesecev, celo večnost...

Sedaj je bila pomlad. Ko bo spet prosta, bo zunaj ležal sneg, vmes pa bo poletje s toplimi, svetlimi dnevi in mlačnimi nočmi.

Prve dni bo ostala sama v celici, potem pa bo morala delati, kajti že v preiskovalnem zaporu so ji povedali, da tu ni noben sanatorij, ampak da si mora jed in pijačo vsak sam zaslužiti. In to z delom, ki je slabo plačano.

Lepljenje papirnatih vrečic in pletenje slamnatih kit za predpražnike...

Nekaj dni kasneje so jo že navsezgodaj klicali, naj se takoj obleče.

»Številka 265, danes boste v delavnici lepili papirnate vrečice. Mislim, da se boste potrudili in zmogli izdelati potrebno število. Kdor norme ne zmore, ne dobi hrane.«

Delavnica je bila velika dvorana s številnimi mizami, za katerimi so sedele žene in dekleta, ki so bile prav tako oblečene kot ona in ki se tudi v ostalem niso razločevali od nje.

Vse so nosile gladko, na kratko počesane lase, imele enako blede in upadle obraze in enake trudne oči, enake brezbarvne ustnice.

Molče so sedele na svojih prostorin, le prsti rok so se premikali. Delale so z brzino, kakor da gre za stavo.

Gospa Hasselheide je Kristini pokazala prostor, kjer bo delala. Na levo stran ji je naložila visoko skladnico papirja. »Tako, 265, sedaj pa glejte, kaj je vaše delo! Pokazala vam bom samo enkrat.«

Kristina se je zbrala in opazovala vsak gib rok. Bilo je mehanično delo, ki ji je omogočalo, da je lahko razmišljala.

Zaposlene so bile samo roke, misli pa so smele potovati. V duhu je mogla hoditi po zelenih travnikih in tihih gozdovih, v mislih je lahko govorila z ljudmi, ki so ji bili dragi.

A vse le v mislih, kajti oči so videle samo sive stene, ušesa pa slišala samo šum papirja in dihanje množice ljudi.

Grozljiv molk je vladal v veliki dvorani. Gospa Hasselheide se je s hrbtom naslonila na steno in pazila na ljudi, ki so delali pod njenim nadzorstvom.

»Zakaj so te zaprli?« je zašepetal neki glas zraven Kristine. Ta je obrnila glavo: poleg nje je kak meter dalje sedelo neko dekle, staro približno toliko kot Kristina, ki je delalo dalje, čeprav je ravnokar spregovorilo.

(Dalje prihodnjič)